

Innst. 15 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Innhold

	Side
1. Innledning	1
1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	1
1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	6
2. Komiteens generelle merknader	6
2.1 Generelle merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet	6
2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	9
2.3 Generelle merknader fra Senterpartiet	14
2.3 Arbeidsliv og Arbeidstilsyn.....	14
2.4 Generelle merknader fra Venstre	16
2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti	20
2.5 Arbeid.....	20
2.6 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7	20
3. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7	23
3.1 Resultatområde 1 Administrasjon og utvikling.....	23
3.1.1 Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet.....	23
3.1.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	24
3.2 Resultatområde 2 Arbeid og velferd	25
3.2.1 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen.....	25
3.2.2 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	26
3.2.3 Kap. 606 Trygderetten.....	28
3.2.4 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering.....	29
3.2.5 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	30
3.2.6 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn.....	34
3.2.7 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	34
3.2.8 Kap. 2650 Sykepenger	34
3.2.9 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	35
3.2.10 Kap. 2655 Uførhet.....	36
3.2.11 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	37
3.2.12 Kap. 5701 Diverse inntekter.....	39
3.2.13 Kap. 2541 Dagpenger.....	39
3.2.14 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	40
3.2.15 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	40
3.2.16 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	40
3.3 Resultatområde 3 Pensjon	40
3.3.1 Kap. 611 Pensjon av statskassen	40
3.3.2 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse.....	40
3.3.3 Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	41
3.3.4 Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.....	41
3.3.5 Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.....	41
3.3.6 Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring	41
3.3.7 Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring	41
3.3.8 Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse	42
3.3.9 Kap. 660 Krigspensjon.....	42
3.3.10 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn.....	43
3.3.11 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP).....	43
3.3.12 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år.....	43
3.3.13 Kap. 2670 Alderdom	44
3.3.14 Kap. 2680 Etterlatte.....	46
3.3.15 Kap. 2686 Stønad ved gravferd.....	46
3.4 Resultatområde 4 Arbeidsmiljø og sikkerhet	46
3.4.1 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet	46

	Side
3.4.2 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet.....	49
3.4.3 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)	50
3.4.4 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	50
3.4.5 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.....	50
3.4.6 Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer.....	50
3.5 Kapitler under andre departement	51
3.5.1 Kap. 872 Nedsatt funksjonsevne	51
3.5.2 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn.....	51
4. Forslag fra mindretall	
Rammeuavhengige forslag	51
5. Komiteens tilråding	53

Innst. 15 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Lise Christoffersen, Tove-Lise Torve og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Stefan Heggelund, lederen Arve Kambe, Bente Stein Mathisen og Bengt Morten Wenstøb, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godskesen og Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø, viser til at Meld. St. 1 (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017) ble lagt frem av regjeringen Solberg 6. oktober 2016.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møte 11. oktober, jf. Innst. 1 S (2016–2017).

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive partiers merknader i denne innstillingen.

Stortinget har i møte 5. desember 2016 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområde.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2016–2017).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016-2017)
Utgifter			
<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>			
600		Arbeids- og sosialdepartementet	
	1	Driftsutgifter.....	227 414 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter	57 660 000
	50	Norges forskningsråd	159 850 000
	70	Tilskudd.....	33 790 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	15 860 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	49 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	391 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter.....	11 463 353 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	48 830 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	267 780 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter.....	70 048 000
611		Pensjoner av statskassen	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	20 200 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	5 422 168 000
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	134 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	289 200 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter.....	34 000 000
	70	Tap/avskrivninger.....	2 000 000
615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	96 000 000
616		Gruppelivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	194 000 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
	21	Spesielle driftsutgifter	77 550 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	155 760 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	93 190 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 990 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016-2017)
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 720 850 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 326 990 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	64 460 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet.....	58 590 000
635		Ventelønn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter.....	610 703 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	11 400 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 750 000
642		Petroleumstilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	261 030 000
	21	Spesielle driftsutgifter	28 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd	119 800 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 450 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.	
	1	Driftsutgifter.....	18 992 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 500 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000
649		Treparts bransjeprogrammer	
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 800 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	86 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	215 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn	
	70	Tilskudd.....	83 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 930 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	325 000 000
<i>Barne- og likestillingsdepartementet</i>			
872		Nedsatt funksjonsevne	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	14 465 000
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	197 834 000
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	27 534 000
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet.....	6 478 000

Statens forretningsdrift

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016-2017)
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:	-22 136 000
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-649 569 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	461 105 000
		3 Avskrivninger	125 374 000
		4 Renter av statens kapital	2 884 000
		5 Til investeringsformål	38 070 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	53 012 000
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	16 300 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	975 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 510 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	295 000 000
	73	Utdanningsstønad	42 000 000
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	200 000
	76	Bidragforskott	715 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	36 630 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 400 000 000
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	750 000 000
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	323 656 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 040 000 000
2651		Arbeidsavklaringspenger	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	34 510 000 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	295 000 000
	72	Legeerklæringer	415 000 000
2655		Uførhet	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	83 810 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 867 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 632 000 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	133 000 000
	74	Tilskudd til biler	709 500 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 918 700 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	271 200 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016-2017)
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 305 000 000
	78	Høreapparater	700 000 000
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	47 740 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	71 690 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	136 720 000 000
	72	Inntektpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 860 000 000
2680		Etterlatte	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 140 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	860 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	88 000 000
	74	Utdanningsstønad	400 000
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	5 830 000
2686		Stønad ved gravferd	
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	181 400 000
		Sum utgifter rammeområde 7	440 530 671 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Administrasjonsvederlag	24 170 000
	4	Tolketjenester	2 510 000
	5	Oppdragsinntekter mv.	57 150 000
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	25 150 000
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån	28 000 000
3615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter	130 000 000
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter	101 000 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200 000
3635		Ventelønn mv.	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	22 000 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	200 000
3640		Arbeidstilsynet	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 630 000
	5	Tvangsmulkt	2 400 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	21 500 000
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	12 385 000
3642		Petroleumstilsynet	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	7 130 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	3	Gebyr tilsyn.....	80 980 000
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5470		Statens pensjonskasse	
	30	Avsetning til investeringsformål	38 070 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	80	Renter	1 075 000 000
<i>Folketrygden</i>			
5701		Diverse inntekter	
	71	Refusjon ved yrkesskade.....	937 440 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige.....	250 000 000
	80	Renter	1 700 000
	86	Innkreving feilutbetalinger.....	718 000 000
	87	Diverse inntekter	35 800 000
	88	Hjelpemiddelsentraler m.m.....	65 000 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	
	70	Dividende.....	220 000 000
5705		Refusjon av dagpenger	
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	30 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	200 000
		Sum inntekter rammeområde 7	3 892 615 000
		Netto rammeområde 7	436 638 056 000

1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 5. desember 2016 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til 436 692 420 000 kroner for rammeområde 7, jf. Innst. 2 S (2016–2017). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2016–2017), skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler under:

Kap. 872 Nedsatt funksjonsevne under Barne- og likestillingsdepartementet.

Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn under Nærings- og fiskeridepartementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen Solberg har fremlagt et budsjett for flere jobber, bedre velferd og en trygg hverdag. Store og viktige satsinger i statsbudsjettet for 2017 ligger under rammeområde 7. Totalt foreslo regjeringen å bevilge 436 638,056 mill. kroner til rammeområde 7.

Disse medlemmer viser til «Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet» i tillegg til «Avtale mellom Venstre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre for stortingsperioden 2013–2017». Disse medlemmer mener det fremlagte budsjettforslaget godt ivaretar intensjonene i den politiske plattformen for regjeringen Solberg og den politiske avtalen med samarbeidspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre med forslagene innenfor rammeområde 7.

Arbeid

Hovedmålene i arbeidspolitikken er høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen fører en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, og at flere jobber er regjeringens hovedprioritet i forslaget til statsbudsjett for 2017.

Disse medlemmer har merket seg at todelingen i arbeidsmarkedet fortsetter i 2016. Nav rapporterer om en nedgang i arbeidsledigheten i 14 fylker det, siste året. Samtidig er det en høyere arbeidsledighet på Sør-Vestlandet sammenliknet med andre viktige regioner som Nord-Norge, Trøndelag og Innlandet, hvor det er lavere ledighet. Totalt rapporterer Nav om en arbeidsledighet på 2,8 pst. av arbeidsstyrken ved utgangen av oktober. Disse medlemmer ser positivt på at Nav rapporterer om at arbeidsledighetssituasjonen ser ut til å ha nådd et vendepunkt, og at regjeringens budsjettprioriteringer ser ut til å ha en positiv effekt på arbeidsmarkedet og den norske økonomien. Samtidig har disse medlemmer merket seg at regjeringen Solberg fortsatt prioriterer ekstraordinære tiltak til områder som har vært hardt rammet. Ledigheten har økt på Sør- og Vestlandet som følge av det mest alvorlige oljeprisfallet på 30 år, som har gitt dramatiske omskiftninger i arbeidsmarkedet på Sør-Vestlandet. Omstillingen kom brått, og disse medlemmer ser positivt på at regjeringen responderte raskt med virkningsfulle tiltak. I tillegg er det særlig positivt at regjeringen nå ser fremover og har levert et budsjettforslag til Stortinget med hovedmål å skape flere jobber.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å styrke bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak med 1 000 tiltaksplasser for ledige sammenliknet med saldert budsjett 2016. Dette vil gi et tiltaksnivå på 17 000 plasser for arbeidsledige i 2017. Samlet har regjeringen Solberg budsjettert med et tiltaksnivå på 75 000 plasser i 2017, med tiltak for arbeidsledige, personer med nedsatt arbeidsevne og forsøk med AAP som lønnskudd. Disse medlemmer mener dette er godt tilpasset ledighetsnivået og den sammensetningen man ser av arbeidsledigheten i det totale arbeidsmarkedet i den norske økonomien. Økt tiltaksnivå gir også rom for økt bruk av tiltaket bedriftsintern opplæring, noe disse medlemmer er svært positive til som et virkemiddel for å bidra til en smidig omstilling av arbeidskraften. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen har doblet lengden på dette tiltaket fra 13 til 26 uker, noe som er svært positivt.

Det er et mål å ha flere i arbeid og færre på trygd. Disse medlemmer er derfor svært tilfreds med den omlegging som gjøres i styringen av arbeidsmarkedstiltakene med at det skal legges vekt på resultater, og mindre på telling av gjennomførte aktiviteter

og tiltaksplasser. Dette gir mer hensiktsmessig styring av ressursene fordi det i større grad fjerner rigide styringsmekanismer som står i veien for det beste tiltaket for å hjelpe brukeren tilbake i arbeidslivet.

Disse medlemmer er spesielt tilfreds med at regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner i 2017 til en ny ungdomsinnsetning. Den skal gi et arbeidsrettet tilbud til arbeidssøkere under 30 år som etter åtte ukers ledighet ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Denne viktige satsingen skal iverksettes først på Sør- og Vestlandet, før den implementeres nasjonalt. Disse medlemmer mener ungdom må være en prioritert gruppe, og at det er svært viktig å unngå lediggang for denne gruppen. Samtidig er det viktig at ordninger som skal hjelpe denne gruppen til arbeid og utdanning, er virkningsfulle og tilpasset den enkeltes behov. Disse medlemmer mener tidligere garantiordninger ikke har vært dette og viser til vedtak arbeids- og sosialkomiteen gjorde i Innst. 49 S (2016–2017). Disse medlemmer merker seg at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår enda en innholdsløs ungdomsgaranti, som ikke følges av reelle tiltak.

Det viktigste fundamentet for den norske økonomien er vår felles arbeidsinnsetning. Disse medlemmer viser til at høy produktivitet er en avgjørende faktor for høy verdiskaping og økonomisk vekst, som i den norske modellen deles ut i lønnsvekst. Et organisert arbeidsliv med ansvarlige parter er et svært viktig virkemiddel for å ha et velfungerende arbeidsmarked. Disse medlemmer mener det fortsatt er utfordringer i det norske arbeidslivet: For mange jobber ufrivillig deltid, useriøse aktører truer konkurransen mellom lovlidige aktører, og terskelen inn i arbeidslivet for dem som står utenfor, er fortsatt for høy. Samarbeid med partene i arbeidslivet er viktig for disse medlemmer for å finne gode løsninger på disse samfunnsutfordringene. Disse medlemmer viser til strategien mot arbeidslivskriminalitet som regjeringen fremmet i samarbeid med partene i arbeidslivet.

Disse medlemmer mener det er svært viktig at nyankomne flyktninger raskt integreres i samfunnet og bidrar i arbeidslivet. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen foreslår å bevilge 13 mill. kroner til et hurtigspor inn i arbeidsmarkedet for dem som har etterspurt kompetanse. Nav skal, sammen med kommunen og innenfor rammene av introduksjonsprogrammet, ha en sentral rolle i dette hurtigsporet. Hensikten er å legge til rette for rask utplassering i arbeidslivet, blant annet gjennom bruk av lønnskudd og annen arbeidsrettet bistand, samt norskopplæring i kommunal regi. I lys av det store antallet asylsøknader i 2015 er det spesielt viktig å få dette hurtigsporet opprettet.

Disse medlemmer er svært opptatt av at flere skal få en ny sjanse til å gå fra utenforskap til å delta i arbeidslivet. Å være inkludert i arbeidslivet er godt for den enkelte og viktig for storsamfunnet. At alle har en jobb å gå til, sikrer viktige sosiale relasjoner, deltakelse, inkludering, økonomisk vekst og velferdssamfunnets økonomiske bærekraft. Disse medlemmer er derfor glade for at regjeringen i dette budsjettforslaget har foreslått å styrke ordningen funksjonsassistanse i arbeidslivet med 15 mill. kroner i 2017. Ordningen bidrar til at personer med sterk funksjonsnedsettelse kan være i arbeid, og er derfor et viktig virkemiddel for å sikre nødvendig tilrettelegging og oppfølging på arbeidsplassen.

Disse medlemmer viser til vedtakene arbeids- og sosialkomiteen gjorde i Innst. 49 S (2016–2017) og at regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2017 følger opp intensjonene i Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid – for arbeid og aktivitet. Regjeringen foreslår blant annet at Arbeids- og velferds-etaten selv i større grad skal kunne velge om avklarings- og oppfølgingstjenester skal kjøpes av eksterne tiltaksarrangører eller foregå i egenregi. Denne omdisponeringsfullmakten fra kap. 634 til kap. 605 på inntil 100 mill. kroner gir Nav fleksibilitet til å avgjøre hva som er det beste løpet for brukeren, men i tillegg kan dette gi Nav kompetanse internt når det gjelder bestilling og utføring av avklarings- og oppfølgingstjenester. I Meld. St. 33 (2015–2016) uttrykte regjeringen at fullmakten skulle foregå innen avklarte økonomiske rammer, og disse medlemmer merker seg forslag fra regjeringen om en økning fra 40 mill. kroner til inntil 100 mill. kroner og mener dette er forsiktig og godt tilpasset, sett i forhold til størrelsen på det totale tiltaksbudsjettet under kap. 634.

Velferd – et sterkere sosialt sikkerhetsnett

Disse medlemmers visjon for det norske samfunnet er at alle kan delta. Dette skal være uavhengig av fysiske og psykiske begrensinger, hvem foreldrene ens er, eller hvilke drømmer man har for livet. De fleste har utdanning og arbeid som målsetting, og har forventninger om frie og selvstendige liv. Disse medlemmer viser til et viktig grep for en gruppe som har blitt gjort i inneværende stortingsperiode med rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistent (BPA) for å gjøre mennesker med assistansebehov friere. Videre handler inkludering i arbeids- og samfunnslivet om å bygge ned barrierer for dem som står utenfor eller i fare for å falle utenfor, både fysisk, psykisk og sosialt. Disse medlemmer vil fortsette å arbeide med å tette hull i det sosiale sikkerhetsnettet.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg i dette budsjettforslaget fortsetter å tette hull

i det sosiale sikkerhetsnettet med en kraftfull utvidelse av pleiepengeordningen. Dagens ordning er etter disse medlemmers mening firkantet, komplisert og lite forutsigbar, og disse medlemmer er derfor svært tilfreds med at regjeringen med dette forslaget til utvidelse vil inkludere foreldre til syke barn med behov for pleie, men som i dag ikke har rett til pleiepenger. Dette gjelder blant annet varig syke barn, barn over 12 år i forbindelse med opphold i helseinstitusjon og syke barn med behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. I tillegg er disse medlemmer svært tilfreds med at forslaget til ordning er mer arbeidsrettet enn høringsforslaget, gjennom at dager med gradert ytelse vil kunne forlenge pleiepengeperioden. Dette styrker nærheten til arbeidslivet og er meget positivt. Disse medlemmer merker seg at regjeringen anslår en utgiftsøkning på om lag 560 mill. kroner, når ordningen er fullt implementert. Dette er en dobling av folketrygdens utgifter til pleiepenger og har en tydelig sosial profil overfor en sårbar gruppe som ikke opplevde at deres vanskelige situasjon ble tatt på alvor under regjeringen Stoltenberg II.

Disse medlemmer mener at å stille krav er å bry seg. Det er derfor svært gledelig at regjeringen Solberg med forslag til budsjett følger opp vedtak i arbeids- og sosialkomiteen i Innst. 208 L (2014–2015) om at det skal innføres aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk sosialhjelp. Disse medlemmer er tilfreds med at dette først gjøres for unge mottakere av denne ytelsen, siden det er ekstra avgjørende å sikre god hjelp for unge til å komme seg i arbeid eller utdanning. Samtidig vil disse medlemmer understreke at aktivitetsplikten senere vil utvides til også omfatte mottakere av økonomisk sosialhjelp over 30 år. Kommunene vil med forslaget til budsjett fra regjeringen få 60 mill. kroner til dette tiltaket, samtidig mener disse medlemmer at det er god grunn til å anta at kommunene på sikt vil spare økonomisk på å stille vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere. Dette er ikke hovedmålet med denne velferdsreformen. Det viktigste for disse medlemmer er å styrke den enkeltes mulighet for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Dette handler om den grunnleggende holdningen disse medlemmer har om at alle som kan være i arbeid, skal være det, både av sosiale, helsemessige og økonomiske hensyn.

Dette statsbudsjettets profil på tiltak og satsinger er flere jobber og bedre velferd, og en trygg hverdag. Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått en styrking av rettigheten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i folketrygden. Dette vil gi en sårbar gruppe bedre muligheter for sosial inkludering i viktige arenaer med støtte fra ledsager med tolkekompetanse. Disse medlemmer merker seg at

regjeringen Solberg foreslår en styrking av denne ordningen med å bevilge 18,3 mill. kroner til en utvidelse av retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i folketrygden.

Pensjon

Disse medlemmer er opptatt av at det føres en ansvarlig økonomisk politikk som sikrer trygghet for pensjonsrettigheter, og at pensjonssystemet er så enkelt og oversiktlig som mulig i tillegg til at det ikke skapes unødige barrierer i pensjonssystemet som hindrer mobilitet i arbeidsmarkedet.

Pensjon er en opptjent rettighet, etter innbetalinger gjennom et langt yrkesliv. Derfor er det viktig at det oppmuntres til deltakelse i arbeidsliv, og legges godt til rette for å skape trygge arbeidsplasser.

Disse medlemmer viser til den politiske plattformen mellom Høyre og Fremskrittspartiet, som slår fast at pensjonsforliket i Stortinget ligger fast. Disse medlemmer opplever at regjeringen Solberg har vært tydelig på dette. I tillegg viser disse medlemmer til Meld. St. 7 (2016–2017) om reguleringer av pensjoner i 2016 og pensjonisters inntektsforhold. Samtidig vil disse medlemmer understreke at ny budsjett rutine ikke påvirker gjennomføringen av de årlige trygdeoppgjørene.

Fattigdom

Disse medlemmer viser til at arbeidsdeltakelse er nøkkelen til å motvirke fattigdom, og at fravær av arbeid er et kjennetegn ved mange av de som er i de nederste innteksgruppene. Disse medlemmer vil føre en politikk som legger opp til sosial mobilitet og mener at en god skolepolitikk med kunnskap i sentrum og høy tilstedeværelse legger grunnlag i livet for å skape det livet man vil leve senere, uavhengig av sosial bakgrunn.

SSB presenterte tall for perioden 2012–2014 hvor det kom frem at det var 92 000 barn i familier med vedvarende lavinntekt. Dette var en økning fra 84 000 barn i perioden 2011–2013. SSB viser til at over halvparten av disse barna er i familier med innvandrerbakgrunn. Disse medlemmer viser til at denne økningen i hovedsak tilskrives perioden regjeringen Stoltenberg II regjerte – den samme regjeringen som skulle avskaffe fattigdommen.

I fjor presenterte regjeringen Solberg, sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre, en strategi med 64 tiltakspunkter mot barnefattigdom. Fattigdom er et sammensatt problem. Det er skambelagt, og et problem barn ofte skjuler for omgivelsene sine. Innvandrere er overrepresentert i fattigdomsstatistikken, og disse medlemmer viser til at denne regjeringen satser offensivt på integrering for å motvirke fattigdom på lengre sikt. Samtidig vil disse medlemmer føre en politikk som demper virkningene av fat-

tigdom på kort sikt og særlig barnefattigdom. Disse medlemmer viser til tiltak under andre rammeområder som viktige grep mot barnefattigdom eksempelvis: gratis kjernetid i barnehagen for 4–5-åringer og at denne ble utvidet til å gjelde 3-åringer høsten 2016, rimeligere barnehage for barn i lavinntektshusholdninger, forsøk med gratis SFO i flere byer, regjeringens arbeid med bedre barnevern, regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet, i tillegg til at tilskuddsordning til oppfølging av barn av psykisk syke og rusmisbrukere er styrket. Disse medlemmer er i tillegg opptatt av å ta i bruk nye ideer og bedre løsninger og viser til at betingelsene for sosialt entreprenørskap er styrket gjentatte ganger under regjeringen Solberg.

2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet bygger sin politikk på den norske modellen og har trygghet for arbeid og trygghet i arbeid som sitt viktigste mål. Vårt daglige arbeid knytter oss sammen i et fellesskap, skaper tilhørighet og gjør oss til selvstendige, frie mennesker. Gjennom vårt arbeid skaper vi verdier som gjør det mulig å finansiere de velferdstjenestene som gjør det trygt og godt å leve i Norge. I fellesskap bygger vi landet vårt, og alle trengs.

Disse medlemmer mener kjernen i den norske modellen er trygg økonomisk styring, velferd organisert og finansiert gjennom fellesskapet og et seriøst og organisert arbeidsliv. Høy organisasjonsgrad i arbeidsmarkedet er et bærende element i den norske modellen. Det bør være attraktivt for arbeidstakere og arbeidsgivere å organisere seg. Disse medlemmer er bekymret for at andelen organiserte går nedover, særlig er utfordringen stor i deler av privat sektor i bransjer med lav organisasjonsgrad. Disse medlemmer mener trepartssamarbeidet må benyttes for å møte disse utfordringene, for å finne insentiver til at flere arbeidstakere og arbeidsgivere organiserer seg.

Situasjonen på arbeidsmarkedet er mer alvorlig enn på mange år. Fordi arbeid er viktig for den enkelte og for fellesskapet, mener disse medlemmer at kampen mot arbeidsledighet, og for et seriøst og organisert arbeidsliv, må gis høyeste prioritet. Disse medlemmer mener tiltakene for å legge grunnlaget for at det kan skapes flere arbeidsplasser må økes, da regjeringen Solbergs politikk med store skattecutt i formuesskatten ikke kan sies å ha gitt noen effekt. Disse medlemmer mener det er betegnende for regjeringen Solberg sine svake tiltak mot den høye arbeidsledigheten at de i budsjettet for 2017 svekker tiltakspakken mot arbeidsledighet med 1 mrd. kroner sammenlignet med tiltakspakken slik den er vedtatt gjennom statsbudsjettet for 2016 og re-

vidert nasjonalbudsjett 2016. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett med mer kraftfulle tiltak mot arbeidsledigheten, med særlige tiltak for ungdom som per i dag står utenfor arbeidslivet.

Disse medlemmer legger vekt på at hver og en av oss har unike evner som Norge trenger. Derfor trenger vi en bedre arbeidslivspolitik som stimulerer både folk og bedrifter til arbeid. Disse medlemmer mener aktiv bruk av lønnstilskudd, ordninger som øker kvalifiseringen, og et arbeidsliv som gjør det attraktivt for eldre arbeidstakere å stå i arbeid enda lenger, er viktig for å skape et arbeidsliv der alle får muligheten til å bruke de ressursene og evnene de har.

I de siste årene har det blitt avdekket flere og alvorlige eksempler på sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i det norske arbeidslivet. Noen av sakene har blitt avslørt av offentlige kontrollmyndigheter, mens andre er avdekket av tillitsvalgte eller media. Disse medlemmer mener dette viser at det trengs kraftigere tiltak for å forhindre at useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet skal bre om seg i det norske arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen i Dokument 3:15 (2015–2016) kritiserer regjeringen for svak og lite avskrekkende innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet. Disse medlemmer mener Norge trenger en ny plan for å stoppe de useriøse aktørene i arbeidslivet og sikre rettferdig konkurranse basert på anstendige lønns- og arbeidsforhold.

Disse medlemmer viser til budsjettforliket hvor den såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen økes med 0,3 prosentpoeng. Disse medlemmer støtter forslaget, men har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1, under finanskomiteens rammeområde.

Trygghet for arbeid

Arbeidsledigheten har de siste årene kommet opp på rekordhøye nivåer, og disse medlemmer mener vi må møte situasjonen med aktive mottiltak, skape nye arbeidsplasser og dempe skadevirkningene for de som blir rammet. Våre ungdommer er en sårbar gruppe når arbeidsledigheten er høy. Konsekvensene ved å gå ledig i lang tid kan bli alvorlige for unge som skal etablere seg med egen yrkeskarriere, stifte hjem og komme i gang med livet. Langtidsledighet har en tendens til å bite seg fast, og derfor er det særlig viktig å bekjempe den arbeidsledigheten som rammer unge.

Disse medlemmer viser til at personer som står utenfor arbeidslivet, kan ha behov for bistand som styrker deres muligheter til å få eller beholde arbeid. Utsatte grupper som ungdom, innvandrere, langtidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne

krever særskilt oppmerksomhet. Det samme gjelder personer med nedsatt funksjonsevne som møter ulike barrierer i arbeidslivet. Disse medlemmer vil i tråd med innspill fra NHO og LO i brev til regjeringen Solberg av 3. desember 2015 styrke bruken av lønnstilskudd i arbeidslivet. Lønnstilskudd kan være et godt virkemiddel for å integrere flyktninger og asylsøkere gjennom økt arbeidsdeltakelse, men også for å inkludere andre grupper som i dag står utenfor arbeidslivet. Disse medlemmer vil også styrke Navs faglige veilederrolle overfor flyktninger og asylsøkere.

Regjeringen Solberg reduserte antall tiltaksplasser for ordinære arbeidsledige kraftig i 2014 til tross for at det ble meldt om at arbeidsledigheten var stigende. Etter flere år med økende ledighet er tiltaksdekningen fortsatt betydelig lavere enn under regjeringen Stoltenberg IIs siste budsjett. Antallet tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne er også på et for lavt nivå. Antallet varig tilrettelagte arbeidsplasser står stille, med regjeringen Solbergs budsjettforslag for 2017, selv om ventelistene for å få varig tilrettelagt arbeid er lange. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett med langt kraftigere tiltak mot ledigheten, herunder forslag om en økning på til sammen 2 250 tiltaksplasser, hvorav 1 000 forbeholdes unge.

Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen Solberg, til tross for massiv faglig motstand, endret tiltaksforskriften slik at flere av tiltakene på attføringsfeltet er satt ut på anbud. Et stort flertall av aktørene innen feltet, blant annet NHO sin bransjeforening NHO Attføringsbedriftene, kritiserte regjeringens politikk på området. Disse medlemmer frykter at anbudsutsettingen vil ramme brukerne som står lengst fra det ordinære arbeidslivet, og viser til forslag fremmet i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid, jf. Innst. 49 S (2016–2017):

«Stortinget ber regjeringen så snart som mulig komme tilbake til Stortinget med resultatene av evalueringen av konkurranseutsettingen av arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor med tanke på brukervirkning og oppnådde resultater og foreslå eventuelle endringer i anbudspraksis for bedre måloppnåelse.»

Bedriftsintern opplæring (BIO) kan være et effektivt tiltak som både motvirker økende ledighet, og som øker kompetansen til de ansatte. Hovedformålet med BIO er å hindre utstøting av arbeidstakere ved å styrke kompetansen til ansatte i bedrifter med alvorlige omstillingsproblemer. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet gjentatte ganger i perioden har foreslått å forbedre BIO-ordningen på samme måte som regjeringen Stoltenberg II gjorde i 2009, slik at også bedrifter som blir rammet av markedsvikt på grunn av konjunkturmessige forhold, kan bli

innvilget støtte til BIO. Disse medlemmer registrerer at dette forslaget ikke har fått støtte fra flertallspartiene.

Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet gjentatte ganger har foreslått at dagpengeregulverket skal kunne praktiseres mer fleksibelt, ved at unge under 30 år som har dagpenger, får anledning til å ta utdanning som gir de arbeidsrelevante kompetanse. Disse medlemmer registrerer at regjeringen beskriver manglende formell kompetanse som den største utfordringen for mange unge ledige, uten at den selv kommer med forslag som reelt møter dette samfunnsproblemet. Disse medlemmer viser til sitt forslag under kap. 605 om at unge under 30 år gis utvidet adgang til å ta arbeidsrelevant utdanning mens de mottar dagpenger.

Disse medlemmer mener det er behov for en forsterket innsats for å få ungdom i arbeid. De tre nåværende ungdomsgarantiene har et forbedringspotensial, men disse medlemmer vil poengtere at garantiordninger må følges tett opp, og jevnlig forsterkes. Når regjeringen ikke prioriterer slik oppfølging av garantiordningene, må det påregnes at måloppnåingen blir svakere. Disse medlemmer viser til behovet for en arbeids- og velferdsetat med særskilt kompetanse på ungdom sine behov og utfordringer på arbeidsmarkedet. Både oppfølgingen, arbeidsmarkedstiltakene og arbeidsformidlingen må styrkes og bli skreddersydd for å få ungdom ut i arbeid. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett der det ble foreslått at ungdomsgarantiene skal styrkes, i stedet for å avvikle dem, slik regjeringen Solberg legger opp til.

Trygghet i arbeid

Disse medlemmer vil sikre og styrke arbeidstakernes rettigheter og føre en ambisiøs politikk for et godt arbeidsmiljø både i privat og offentlig sektor. Gode arbeidsvilkår og et godt arbeidsmiljø er viktig for å oppnå målet om at så mange som mulig skal delta i arbeidslivet. Disse medlemmer mener at gode arbeidsforhold og et godt arbeidsmiljø fremmer høy produktivitet, innovasjon, kompetanseutvikling og mindre sykefravær hos arbeidstakerne.

Regjeringen Solberg har ved en rekke anledninger hatt mulighet til å velge økt samarbeid med partene i arbeidslivet og å styrke arbeidstakernes rettigheter, men har gjentatte ganger valgt det motsatte ved å svekke arbeidstakernes rettigheter i arbeidslivet. Dette svekker den norske modellen som har trygghet i arbeid som en av sine pilarer. Disse medlemmer har som mål å forsterke og fornye arbeidsmiljøloven slik at arbeidstakernes trygghet for og trygghet i arbeid styrkes. Disse medlemmer peker særlig på at fast ansettelse igjen må bli hovedregelen i norsk arbeidsliv, at arbeidstakernes rettigheter i nye

arbeidsforhold må sikres, og at arbeidsmiljøloven må oppdateres slik at den også er tilpasset de nye plattformøkonomiene. Disse medlemmer viser i den forbindelse til sitt forslag under kap. 640 om å begrense adgangen til innleie av arbeidskraft til bedrifter som er omfattet av landsdekkende tariffavtale.

Disse medlemmer er sterkt kritiske til at regjeringen Solberg, sammen med støttepartiene, har gjennomført endringer i arbeidsmiljøloven som mot råd fra en rekke faglige myndigheter med Arbeidstilsynet i spissen, svekker vernet av arbeidstakerne, og som kan virke negativt inn på arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer mener at et godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet og offentlige myndigheter legger grunnlaget for et velfungerende og organisert arbeidsliv. Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen Solberg ikke foreslår å prisjustere fagforeningsfradraget, og vil i motsetning til regjeringen styrke partenes rolle i arbeidslivet og stimulere til økt organisasjonsgrad blant arbeidsgivere og arbeidstakere, blant annet ved å øke fagforeningsfradraget. Disse medlemmer understreker at grunnlaget for et trygt arbeidsliv for arbeidstakere er avhengig av samarbeid mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, en sterk fagbevegelse og myndigheter som sikrer at reglene respekteres.

Disse medlemmer er sterkt kritiske til regjeringens mål om å overføre ansvaret for varig tilrettelagt arbeid fra stat til kommunene og frykter, i tråd med ASVL, at dette vil ramme de svakeste brukerne av tjenestene. Disse medlemmer mener oppfølgingen av brukere på varig tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift (VTO) må styrkes, og viser til forslag fremmet i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid om at varig tilrettelagt arbeid (VTA), jf. Innst. 49 S (2016–2017), skal beholdes som en del av den statlige arbeidsmarkedspolitikken. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett, der det ble foreslått at forsøk med overføring til kommunene ikke skal gjennomføres, samt forslag om at arbeidsmarkedsbidriftene skal få et større ansvar for oppfølging av brukere på VTO.

Et seriøst og organisert arbeidsliv

Disse medlemmer bygger kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet på et aktivt samarbeid med arbeidslivets organisasjoner. For å sikre et seriøst og organisert arbeidsliv også i fremtiden, mener disse medlemmer at myndighetene må bygge opp under rollen til organisasjonene i arbeidslivet, herunder med å bidra til at det skal være attraktivt å være organisert. Kontroll av og sanksjoner mot de useriøse og kriminelle i arbeidslivet er viktig, men det kan aldri erstatte rollen som arbeids-

takernes og arbeidsgivernes organisasjoner har som selve grunnmuren i et organisert arbeidsliv. Disse medlemmer er på dette grunnlaget sterkt kritiske til regjeringen Solbergs angrep på arbeidstakernes rettigheter og fagbevegelsen som helhet. Disse medlemmer mener også at regjeringen Solberg ikke benytter styrken i trepartssamarbeidet for å møte utviklingen med økende grad av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer viser til at det i de siste årene har blitt avdekket flere og alvorlige eksempler på sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i det norske arbeidslivet, og at Riksrevisjonen er blant mange som kritiserer regjeringen for svak og lite avskrekkende innsats mot arbeidslivskriminalitet. Dette viser at det trengs en mer aktiv politikk og flere tiltak for å forhindre at useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet skal bre om seg i det norske arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i budsjett høring 18. oktober 2016 fikk kritikk fra en rekke høringsinstanser for manglende tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Blant annet skriver Fellesforbundet:

«Vi er sterkt forundret over at regjeringa reelt svekker bevilgningene både til Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet. Riksrevisjonens rapport fra i vår viser et tydelig behov for sterkere tilsyn. Vi er også skuffet over at regjeringa ikke foreslår å opprette flere arbeidskrimsentre.»

Disse medlemmer viser også til svar på budsjettsspørsmål 590 om hvilke nye satsinger i forslaget til statsbudsjett som er lagt inn for å følge opp strategien mot arbeidslivskriminalitet, der Arbeids- og sosialdepartementet ga følgende svar:

«Det er i forslaget til statsbudsjett for 2017 ikke lagt inn nye særskilte satsinger. Et hovedgrep i Regjeringens strategi, er å sikre et tettere samarbeid mellom relevante offentlige etater. Formålet er å oppnå bedre resultater og ressursutnyttelse. Det foreslås at rammen for og arbeidet med strategien mot arbeidslivskriminalitet videreføres i 2017.»

Disse medlemmer mener Norge trenger en ny og kraftigere plan for å stoppe de useriøse aktørene i arbeidslivet for å sikre rettferdig konkurranse basert på anstendige lønns- og arbeidsforhold, og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett med en lang rekke tiltak og økonomiske satsinger for å oppnå dette. Sentrale virkemidler i hva disse medlemmer foreslår, er å styrke Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet økonomisk slik at de kan gjennomføre flere tilsyn, bygge ut ordningen med de regionale verneombudene, samt utvide treparts bransjeprogram innenfor utsatte bransjer. Disse medlemmer går også inn for at det i 2017 etableres et tverr-

faglig senter mot arbeidslivskriminalitet som en del av en opptrappingsplan for at disse sentrene skal dekke hele landet, samt at arbeidet mot konkurstriminalitet styrkes.

Høy organisasjonsgrad i arbeidsmarkedet er et bærende element i den norske modellen. Det bør være attraktivt for arbeidstakere og arbeidsgivere å organisere seg. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett der en større del av fagforeningskontingenten skal kunne trekkes fra på skatten.

Økende sosiale forskjeller

Disse medlemmer er bekymret for økende økonomiske og sosiale forskjeller som dokumentert av blant andre Statistisk sentralbyrå i Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger 2014, som beskriver at de med lavest inntekt mottar en mindre andel av totalinntekten, samtidig som tidelen med høyest inntekt har økt sin andel av totalinntekten fra 20,7 pst. i 2013 til 21,2 pst. i 2014. Rapporten konkluderer med at ulikhetene i Norge øker:

«Også summariske ulikhetsmål som beskriver hele inntektsfordelingen, f.eks. Gini-koeffisienten viser at ulikheten ble større i 2014.»

Samme rapport viser at nettoformuen er svært skjevt fordelt mellom husholdningene, og at forskjellene i formue øker:

«Rangerer en husholdningene etter størrelsen på nettoformuen, disponerte tidelen med høyest nettoformue 50,2 prosent av all nettoformue i 2014. Dette er en større andel enn i 2013, da den rikeste tidelen disponerte 49,5 prosent. I 2012 var andelen 48,8 prosent.

Statistikken for 2014 viser også en økt konsentrasjon av formue helt i toppen av fordelingen. De 1 prosent rikeste privathusholdningene i Norge eide 19 prosent av all formue i 2014, mens de rikeste 0,1 prosent av husholdningene eide 8,8 prosent av all nettoformue. Tilsvarende andeler året før var henholdsvis 18,3 og 8,3 prosent.»

Disse medlemmer mener regjeringen Solbergs prioritering av skattelett i formuesskatten til landets rikeste og kutt i velferdsordninger og stønader for økonomisk sett svakere stilte grupper aktivt bidrar til økte forskjeller. Regjeringen Solberg bruker mye oljepenger, men kutter i budsjettet for de svakestegruppene. Dette er prioriteringer som over tid gir økte forskjeller, økende for hvert nytt usosialt grep regjeringen gjennomfører.

I svar på budsjettsspørsmål 565 fra Arbeiderpartiet fremkommer det at regjeringen Solberg over flere år har kuttet i stønadsordningene i folketrygden:

«Tabell 1 viser innsparing som følge av regjerin-

gens forslag om nominell videreføring av tilskudds-satser i folketrygden siden 2013. Den totale innsparingen er 281,9 mill. kroner.»

Regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2017 innebærer at de som mottar grunn- og hjelpestønad, trenger hjelpemidler, tilretteleggingstilskudd, stønad til barnetilsyn og gravferdsstønad, får mindre penger til neste år. Slike kutt i velferdsordninger befester inntrykket av at regjeringen har lagt frem et usosialt budsjettforslag med en dårlig fordelingsprofil som bidrar til at forskjellene øker. Disse medlemmer går imot regjeringen Solbergs usosiale kutt og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2017, der tilskuddssatsene i folketrygden prisjusteres.

Arbeids- og velferdsforvaltningen

Disse medlemmer viser til at Arbeids- og velferdsforvaltningen skal legge til rette for realisering av et velfungerende arbeidsmarked og bidra til å innfri målet om arbeid til alle. Nav-reformen la grunnlaget for en helhetlig, effektiv og brukerrettet arbeids- og velferdsforvaltning, men disse medlemmer mener målene med Nav-reformen ikke er innfridd.

For disse medlemmer er det sentrale målet at Arbeids- og velferdsforvaltningen skal fremme overgang til arbeid og aktivitet. For å oppnå dette må Nav styrke innsatsen for å få folk i arbeid og styrke sin arbeidslivskompetanse.

Disse medlemmer vil gi økt handlefrihet til den enkelte saksbehandler i Nav til å sette i verk tiltak for å hjelpe den enkelte bruker ut i arbeidslivet. Da må detaljstyring byttes ut med lokal frihet og tillit til å bruke de virkemidlene som har best effekt. Disse medlemmer viser til forslag fremmet i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid, jf. Innst. 49 S (2016–2017) om å redusere detaljstyringen av Nav:

«Stortinget ber regjeringen, som et viktig tiltak for økt handlefrihet og myndighet til det enkelte Nav-kontor, å gjennomgå tildelingsbrevet til etaten med et kritisk blikk og erstatte detaljstyring på virkemidler, med mer vekt på styring gjennom oppnådde resultater.»

Disse medlemmer mener Nav skal få mulighet til å drive en større del av arbeidsmarkedstiltakene selv. Dette vil kunne legge grunnlaget for at flere får økt støtte til å komme seg ut i arbeidslivet. Men samtidig må kompetansen i arbeids- og inkluderingsbedriftene tas vare på og videreutvikles. Disse medlemmer viser i den forbindelse til forslag fra Arbeiderpartiet i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid, jf. Innst. 49 S (2016–2017), som ber om klare

grenser mellom Navs og arbeids- og inkluderingsbedriftenes ansvarsområder.

Disse medlemmer mener de gode erfaringene med tett og individuell oppfølging av arbeidsledige må videreføres på en systematisk måte, og viser til forslag fremmet av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid, jf. Innst. 49 S (2016–2017), og som ble enstemmig vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Navs tilbud til personer med psykiske lidelser styrkes. De gode erfaringene fra forsøk med individuell jobb-støtte må tas vare på ved at arbeidsmetodikken som er utviklet, videreføres og videreformidles i etaten, etter utløp av forsøksperiodene.»

Disse medlemmer mener det er avgjørende at stønadmottakere møtes av riktige virkemidler. Det kan være helsehjelp, aktivitet eller andre vilkår. Disse medlemmer viser til at lov om sosiale tjenester i Nav gir kommunene full rett til å bruke aktivitet som vilkår der det er riktig, men mener det bør være opp til Nav å vurdere om aktivitetsplikt er et riktig krav overfor hver enkelt mottaker av sosialhjelp. Disse medlemmer vil for øvrig vise til kvalifiseringsprogrammet, der aktivitetsplikten er en helt sentral bestemmelse.

Varig tilrettelagt arbeid

Disse medlemmer mener at alle mennesker bør sikres arbeid, og foreslår derfor å øke antallet plasser til varig tilrettelagt arbeid. Disse medlemmer er kjent med initiativer for at flere med utviklingshemming skal få plass i det vanlige arbeidslivet. Slike initiativer må møtes med støtte og velvilje fra politisk hold.

Stortingets behandling av trygdeoppgjøret

Disse medlemmer reagerer på at regjeringen Solberg legger opp til en budsjettprosess som svekker Stortingets behandling av trygdeoppgjøret som angår privatøkonomien til nesten 900 000 alderspensjonister og over 300 000 uføre. Stortinget har frem til 2016 behandlet trygdeoppgjøret som en egen proposisjon i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Etter at regjeringen Solberg fikk gjennomslag for en ny måte å behandle trygdeoppgjøret på, kommer ikke trygdeoppgjøret til vanlig full behandling på forsommeren. Etter sterk kritikk har regjeringen Solberg delvis snudd, men kun lagt frem en melding for trygdeoppgjøret først etter at forslaget til statsbudsjett ble lagt frem og et halvt år etter at oppgjøret er avsluttet.

Disse medlemmer viser til forslag i finansinnstillingen fra Arbeiderpartiets medlemmer om å

gjeninnføre tidligere budsjetteringsprosess for trygdeoppgjøret.

Høringsuttalelser

Disse medlemmer viser til høring i arbeids- og sosialkomiteen 18. oktober 2016 om statsbudsjettet for 2017. Disse medlemmer har merket seg innspillene og vil legge vekt på dem i sitt videre arbeid med statsbudsjettet for 2017 og i arbeidet med konkrete saker.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, der arbeid- og sosialområdet prioriteres med over 600 mill. kroner utover regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2017 med følgende hovedpunkter:

- Økt bruk av lønnstilskudd, hvorav 120 mill. kroner er omdisponert fra AAP. 175 mill. kroner.
- 1 000 tiltaksplasser for ordinære arbeidsledige, 500 forbeholdt unge. 171 mill. kroner.
- 1 000 tiltaksplasser for arbeidsledige med nedsatt arbeidsevne, 500 forbeholdt unge. 146 mill. kroner.
- 300 plasser til varig tilrettelagt arbeid (VTA), herunder 50 plasser fra midler til regjeringens forsøksprosjekt med kommunalisering av VTA, som Arbeiderpartiet går imot. 42 mill. kroner.
- Nav ung og ungdomsgarantiene. 20 mill. kroner.
- Tiltakspakke mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet med økt aktivitet fra Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet, treparts bransjeprogram, regionale verneombud og tverrfaglige senter mot arbeidslivskriminalitet. 54 mill. kroner.
- Opprettholde stønader gjennom folketrygden som kuttes i regjeringen Solbergs budsjettforslag (grunn- og hjelpestønad, ortopediske hjelpemidler, høreapparater mm.). 146 mill. kroner.

Utover dette støtter Arbeiderpartiet forlikets punkt om 4 000 kroner i økt minstepensjon.

2.3 Generelle merknader fra Senterpartiet

Arbeidsliv og Arbeidstilsyn

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Statistisk sentralbyrå venter en fortsatt sterk befolkningsvekst i tiårene som kommer. Den vesentligste årsak til veksten består i innvandring, både fra land i og utenfor EØS-området. Denne befolkningsveksten stiller store krav til vårt velferdssystem. Dette medlem mener at konsekvensen av den frie arbeidsinnvandring innenfor EØS-området er at de gruppene i Norge som har svakest tilknytning til arbeidslivet, herunder de som står aller lengst fra arbeid på grunn av nedsatt arbeidsevne, blir sterkest negativt berørt. Arbeidsinnvandring er, etter dette

medlems mening, den viktigste årsaken til at den økonomiske forskjellen mellom folk øker.

Dette medlem viser til at det i 2015 var 18 000 mennesker som registrerte seg som arbeidsinnvandrere i Norge. Statistisk sentralbyrå rapporterer at det i 4. kvartal 2015 var mer enn 77 400 lønns-takere på korttidsopphold i Norge. Av disse er den største gruppen unge menn i aldersgruppen 25–39 år fra Sverige, Polen og Litauen. Flesteparten er ansatt innenfor bygg og anlegg eller blir leid ut gjennom bemanningsbyråer. Av tre ulike rapporter fra Riksrevisjonen (Dokument 3:9 (2015–2016), Dokument 3:11 (2015–2016) og Dokument 3:14 (2015–2016)) går det etter dette medlems mening klart frem at situasjonen når det gjelder utenlandske arbeidstakere i Norge, er helt uoversiktlig. Dette fordi mange er på kortvarige oppdrag og ikke er registrert som arbeidstakere eller med opphold i Norge. Det er, slik dette medlem forstår situasjonen, ikke mulig å hente ut statistikk på hvilke utenlandske arbeidstakere som er i Norge til enhver tid, hva de arbeider med, eller hvor de arbeider, fordi vi ikke har registreringssystemer som fanger opp dette.

Følgene av dette er etter dette medlems mening at det er for liten grad av kunnskap om hvilke forhold disse menneskene arbeider under. Arbeid på slike vilkår har for mange utenlandske arbeidstakere i Norge vist seg å innebære uttalt mangel på sosial trygghet og forutsigbare rammer for sitt arbeidsliv. En slik utvikling må motarbeides. Konsekvensene av denne politikk blir at stadig flere fagarbeidere i Norge møter en mer utrygg og uverdigg livs- og arbeidssituasjon, og som underminerer den standard det norske arbeidsliv skal ha.

Etter dette medlems syn er formålet med den norske arbeidslivsmodellen at flest mulig kan delta, med sine forutsetninger og begrensninger, og at flest mulig er selvhjulpne forsørgere for seg og sin familie – gjennom arbeid og inntekt i et anstendig arbeidsliv. Dette medlem viser til at EØS-avtalen, som er dynamisk og omfatter stadig flere områder i norsk samfunnsliv, utfordrer dette formålet, og svekker den norske (nordiske) modellen på dette punkt. Dette medlem mener at full sysselsetting og små inntektsforskjeller må være det overordnede målet i arbeidslivspolitikken, og at en aktiv regulering av tilbudssiden i det norske arbeidsmarkedet er avgjørende viktig for å skape et balansert arbeidsmarked.

Dette medlem viser til at situasjonen i det norske arbeidsmarkedet krever tiltak som avhjelper situasjonen. Dette må innebære høyere tiltaksaktivitet. Dette medlem viser til at det er behov for et bredt spekter av arbeidsrettede tiltak i ei tid med økende arbeidsledighet. Dette medlem ser særskilt behov for nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne. Det er etter dette medlems

mening viktig å prioritere arbeidsrettede tiltak hvor kvalifiseringen for jobb foregår ute i det ordinære arbeidslivet, i samarbeid med lokale arbeidsgivere. For å lykkes med arbeidsrettede tiltak er det, etter dette medlems mening, viktig at de lokale Nav-kontorene får et større ansvar og større frihet til å administrere tiltakene. Dette innebærer, etter dette medlems mening, større frihet til å vurdere og tilpasse lengde og ramme på det enkelte tiltaket, og med det større grad av individuell tilpassning for tiltaksdeltaker. Dette medlem vet at de lokale Nav-kontorene kjenner arbeidsmarkedet og arbeidsgivere i sitt område godt, og kan realisere de beste tiltak mellom folk med nedsatt arbeidsevne og bedriftslederne.

Dette medlem viser videre til at arbeidsrettede tiltak er viktig også for folk som har marginale muligheter til å komme inn i det ordinære arbeidslivet. Dette medlem vil understreke at det å gi mennesker som har varig nedsatt arbeidsevne, en mulighet til å delta i verdiskapning og oppleve en meningsfull arbeidshverdag til tross for sine begrensninger, er nødvendig velferdspolitikkk for dem som trenger fellesskapet mest. Dette medlem viser til at det er stor mangel på tiltaksplasser for denne gruppen.

Dette medlem merker seg at regjeringen ikke har bevilget midler til å øke antallet VTA-plasser. Dette medlem viser til at VTA-ordningen gir de som i realiteten ikke har mulighet til å delta i det ordinære arbeidsliv, en meningsfull hverdag, og viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det bevilges 120 mill. kroner til 800 nye VTA-plasser.

Dette medlem mener det er avgjørende at den enkelte kommune har penger og folk til å drive arbeidsmarkedsarbeid gjennom de lokale Nav-kontorene, og mener at større grad av omprioritering fra direktorat, kanalstrategi og sentrale føringer på bruk av midler over til Navs førstelinje er helt nødvendig.

Dette medlem viser til Innst. 49 S (2016–2017) hvor dette medlem påpeker:

«(...) at Nav ikke er i stand til å levere kjerneoppgaver som saksbehandling og informasjon på et helt grunnleggende nivå, ni år etter at Stortinget vedtok Nav-reformen.»

Videre at:

«(...) den organisasjonsstruktur og styringskultur som har vokst frem i Nav er hovedårsaken til dette, og at utviklingen er et klart brudd med intensjonen bak etableringen av Nav.»

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett vil omprioritere midler til førstelinjen ved de kommunale Nav-kontorene, slik at den utvikling som beskrevet ikke videreutvikles, men snus mot en organisasjonsstruktur der flere be-

slutninger fattes i førstelinjen og færre i spesialenhetene. Det er dette medlems mening at en ved å styrke førstelinjen vil se at kompetanse på regelverk øker, at det i større grad gis rett og individuelt tilpasset informasjon.

Dette medlem mener det er Navs førstelinje som kan prioritere midlene etter konkret behov, og som derfor bør forvalte disse midlene mest fornuftig. Det er det enkelte Nav-kontor i den enkelte kommune som kjenner sitt lokalsamfunn og sin befolkning best.

Dette medlem vil innenfor det faktum at et bredt stortingsflertall, herunder Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, fortsatt er tilhengere av EØS-avtalen, arbeide mot de negative konsekvensene i det norske arbeidsmarkedet. Selv om det brukes mye penger over statsbudsjettet for å motvirke de negative konsekvensene, vil det ikke kunne endre retningen på dagens utvikling, som gir stadig større forskjeller mellom folk. Dette er en brutal, men nødvendig erkjennelse og betyr derfor at Senterpartiet må øke sin innsats for å erstatte EØS-avtalen med avtaleverk overfor EU-landene som baserer seg på en kontrollert arbeidsinnvandring fra ikke-nordiske statsborgere i EU.

Omfanget av useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er økende i det norske arbeidsliv, og dette medlem understreker behovet for at flere etater (Nav, Skatteetaten, politi, tollvesen, UDI, Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet) jobber sammen mot denne utviklingen.

Det er, etter dette medlems mening, helt nødvendig med langt sterkere tiltak i arbeidet mot useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Derfor har Senterpartiet en kraftfull satsing på Arbeidstilsynet på 50 mill. kroner. Dette må videre ses i sammenheng med Senterpartiets bevilgning til en tiltakspakke for Nav, politiet, Skatteetaten, UDI, Petroleumstilsynet, som utgjør til sammen 155 mill. kroner. I sum betyr dette at tilsynsmyndigheten som skal medvirke til et trygt og rettferdig arbeids- og næringsliv får bedre mulighet til å gjennomføre nødvendig arbeid og tilsyn på arbeidsplasser. Risikoen for å bli tatt for uverdige/ulovlige forhold vil dermed øke kraftig.

Riksrevisjonsrapportene 3:11, 3:14 og 3:15 (alle 2015–2016) viser at situasjonen når det gjelder utenlandske arbeidstakere i Norge, er helt uoversiktlig, og at regelverket for å hindre arbeidslivskriminalitet, sosial dumping ved offentlige kontrakter samt rett innbetaling av skatt og avgift, i stor grad har sin årsak i uklart regelverk. Etter dette medlems vurdering må derfor de økte bevilgningene til Arbeidstilsynet og samarbeidende instanser brukes til økt bemanning. Dette må kombineres med strengere krav til utstedelse av D-nummer og klarere presiseringer av

hva som er sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, slik at straffereaksjonene blir kontante og virker preventivt. For å gjennomføre dette må Arbeidstilsynet og samarbeidende organer utøve flere kontroller på arbeidsplassene, samt påse at pålegg ikke brytes.

Denne medlem viser til at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilskuddssatsene for en rekke stønader i folketrygden. Denne medlem mener dette er et svært usosialt grep av regjeringen, og går ut over de som har minst, og som ikke har mulighet til å øke sine inntekter i særlig grad utenom ytelsessystemet. En nominell videreføring innebærer i realiteten et kutt i ytelser, og rammer dem som i utgangspunktet er i en sårbar økonomisk situasjon. Denne medlem viser til at når det, både gjennom tariffoppgjør i staten og endringene av alderspensjonen, foretas prisjustering for lønsmottakere og alderspensjonister, innebærer en slik nominell videreføring at stønadmottakere blir hengende etter andre grupper.

Videre er dette medlem uenig til regjeringens politikk som innebærer kutt eller innstramninger for de som mottar statlige og kommunale livsoppholdsytelser. Dette har, etter dette medlems mening, åpenbart betydning for den enkelte, men det betyr i praksis at kommunene får økte utgifter i form av at flere må søke om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. At flere blir sosialhjelpsmottakere på denne bakgrunn, er etter dette medlems mening uholdbart og uverdigg og skaper mer fattigdom.

2.4 Generelle merknader fra Venstre

Medlemmen i komiteen frå Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett for 2017 foreslår at ramme 7 settast til 431 574 556 000 kroner, som er ein reduksjon i forhold til regjeringas forslag på 5 063 500 000 kroner.

Denne medlemmen viser til at Venstres heilskapelege forslag til statsbudsjett for 2017 tar utgangspunkt i budsjettforslaget frå regjeringa Solberg, jf. Prop. 1 S (2016–2017), samt tilleggsproposisjonar 1–5. Konkrete endringar på rammeområde 7 i forhold til desse dokumenta følgjer av omtale og tabellar under.

Denne medlemmen understrekar at det i alternativt statsbudsjett er lagt opp til ein arbeids- og sosialpolitikk som tar vare på dei svakaste, gjer det enklare å starte eiga bedrift og gjer det lettare å komme i arbeid om man er arbeidssøkande. Samstundes går denne medlemmen inn for å justere pensjonsytningane, særleg statleg bidrag til avtalefesta pensjon (AFP). Dette blir gjort for å kunne frigjere skattepengane for andre, meir sårbare grupper. Noreg går i skrivande stund gjennom vanskelege økonomiske tider, og det er viktig at statsbudsjettet legg til rette for auka arbeidsdeltaking til tross for låg oljepris. Difor

vil denne medlemmen styrke tilbudet for dei som har falt utanfor arbeidsmarknaden, spesielt langtidsarbeidslause på Sør- og Vestlandet. Eit anna viktig moment for diversifisering av ein oljeavhengig norsk økonomi og for å skape eit reelt vekstgrunnlag, er støtta denne medlemmen vil løyve sjølvstendig næringsdrivande. Det er viktig å styrke rettane til sjølvstendig næringsdrivande slik at det å etablere eit eige føretak ikkje blir ein høgrisikosport berre få har råd til. Funksjonshemma, vanskelegstilte og uføretrygda er med på å utgjere ei økonomisk utsett gruppe i norsk samfunn. Denne gruppa ønskjer helst å delta i arbeidslivet, og difor har denne medlemmen lagt opp til ein aktiv og inkluderande arbeidsmarknadspolitik. Samstundes er dette grupper som òg ofte er avhengig av statleg stønad for å få kvar dagen til å gå rundt. Difor har denne medlemmen forsvart desse og andre utsette arbeidslivsgruppers sosiale rettigheter gjennom alternativt statsbudsjett.

Denne medlemmen meiner det er viktig med offentlege kanalar som muliggjer eit offentleg ordskifte rundt den norske arbeidsmarknaden og landets velferdspolitik. Ifølgje denne medlemmen fyller Magasinet Velferd denne nøkkelrolla ved å skape eit tidsskrift som er leseleg for den jamne borgar, og som legg til rette for meningsutveksling mellom beslutningstakarar, borgarar og fagekspertar. Magasinet Velferds eksklusive fokus på norsk arbeidsmarknad- og velferdspolitik gjer det til eit unikt organ som bør behalde den noverande løyvinga på 1,2 mill. kroner. Denne medlemmen går difor inn for å vidareføre løyvinga til Magasinet Velferd.

Denne medlemmen er bekymra for den økonomiske utviklinga på Sør- og Vestlandet. Det aukande talet arbeidslause på Sør- og Vestlandet vil bli den største økonomiske utmaninga i Noreg i 2017, og det er difor viktig at regjeringa brukar tilgjengelege midlar med målsetjinga om å redusere arbeidsløyse i denne delen av landet. Denne gruppa fortener nærare oppfølging frå statens side, og difor vil denne medlemmen løyve 50 mill. kroner i øymerka midlar til fleire stillingar for å betre oppfølginga av dei som har stått utanfor arbeidslivet i meir enn to år på Sør- og Vestlandet.

Denne medlemmen registrerer at Idelab i Hauge sund bidrar positivt til å forhindre arbeidsløyse i den regionen som er mest påverka av lågkonjunkturen i økonomien. Idelab er eit solid initiativ som hjelper arbeidslause med nyetablering. Difor er det ikkje berre eit viktig initiativ, men også eit som er mynta på ein landsdel som for tida er i ein utfordrande økonomisk situasjon.

Denne medlemmen meiner bedriftshelsetenesta spel ei nøkkelrolle i å førebygge dårleg helse på arbeidsplassen i Noreg. Den førebyggjande helseeffekten av bedriftshelsetenesta er verdifull, samstun-

des som den kvar dag bidrar til tryggare og betre arbeidsplassar i landet. Som eit ledd i IA-avtalen kan alle IA-bedrifter søke om tilskot frå staten til bedriftshelseteneste. Denne medlemen ønskjer å utvide denne ordninga til å gjelde for alle bedrifter, uavhengig av IA-avtale.

Denne medlemen ønskjer difor å løyve 300 mill. kroner for å utvide denne allereie vellukka ordninga slik at den i framtida vil dekke alle bedrifter.

Denne medlemen meiner eit av hovudformåla med kriminalomsorg må vere å gjere det mogleg for straffedømte å komme tilbake til eit vanleg liv etter at straff er ferdigsona. Wayback er eit unikt initiativ som med gode erfaringar hjelper straffedømte på vegen frå fengselsliv til kvardagsliv. Denne medlemen vil vidareføre tilskotet på 1 mill. kroner til Wayback som eit førebyggjande tiltak for å redusere sjansen for at den straffedømte fell tilbake til ei kriminell løpebane. Løyvinga kan eventuelt også tas frå statsbudsjettets justisramme (ramme 5).

Denne medlemen merker seg den positive effekten etableringa av tverrfaglege einingar for å kjempe mot arbeidslivskriminalitet har hatt på norsk arbeidsliv. Tiltaket med felles senter i fleire av dei største byane i landet har gjort myndigheitene betre i stand til å kjempe mot svart arbeid. Dette har også ført til auka skatteinntekter og ein arbeidsmarknad kor det i større grad løner seg å velje seriøst.

Denne medlemen viser til at følgjande forslag blei fremma i forbindelse med behandlinga av finansinnstillinga:

«Stortinget ber regjeringa legge fram en plan for korleis man kan utbygge ordninga med tverrfaglege einingar kor Skatteetaten, Nav, Arbeidstilsynet og politiet arbeider sammen mot arbeidslivskriminalitet.»

Denne medlemen understrekar at det er ei utfordring å redusere talet på personar som går på arbeidsavklaringspengar (AAP). Eit forsøksprogram kor arbeidsgivarane har blitt gitt lønstilskot, har vist gode resultat, og denne medlemen ønskjer å doble talet på forsøksstilskot. Difor vil denne medlemen løyve 77 mill. kroner med formål å doble talet på forsøk med lønstilskot til arbeidsgivar som tilset personar med rett til AAP frå 500 til 1 000 plassar. Dette vil medføre ein auke i tilsegnfullmakt på 14,8 mill. kroner.

Denne medlemen merkar seg den innlåsande effekten av dagens ordning som seier at ein må ha vore medlem av Statens pensjonskasse i tre år for å opparbeide rett til tilleggspensjon.

Denne medlemen viser til at følgjande forslag blei fremma i forbindelse med behandlinga av finansinnstillinga:

«Stortinget ber regjeringa på egne måte fremme

ei sak om å oppheve reglene som gjer at man må ha vært medlem av Statens pensjonskasse i tre år for å få rett til tilleggspensjon.»

Denne medlemen merker seg kor viktig kommunale tiltak for å førebygge og redusere barnefattigdom er. Spesielt i vanskelege økonomiske tider som de Norge no går gjennom, er det viktig at regjeringa sørgjer for å førebygge fattigdom blant landets yngste. Den førebyggjande effekten slike tiltak fører til, gjer det òg til eit samfunnsnyttig formål å auke det kommunale tilskotet for å førebygge og redusere fattigdom blant born og unge med 20 mill. kroner.

Denne medlemen har som formål å sette folk først i statsbudsjettets rammer. Ei av dei gruppene som er mest avhengig av statleg stønad, er dei med nedsett arbeidsevne. For å følgje arbeidslinja denne regjeringa forfektar, er det viktig at også dei med nedsett arbeidsevne blir gitt sjansen til å delta i arbeidslivet. Denne medlemen vil difor løyve 25 mill. kroner til forsøks- og utviklingstiltak som kjem dei aktørane til gode som rekrutterer arbeidssøkande med nedsett arbeidsevne.

Denne medlemen merker seg at som eit resultat av lågkonjunkturen den norske arbeidsmarknaden for tida er påverka av, har ungdomsarbeidsløysa auka betrakteleg. Ungdomsarbeidsløysa er i fleire fylke dobbelt så høg som den blant vaksne arbeidslause, og det er difor regjeringas ansvar å støtte tiltak som førebygg ungdomsarbeidsløysa. Denne medlemen vil difor løyve ytterlegare 10 mill. kroner som tilskot til tiltak som førebygg ungdomsarbeidsløysa.

Denne medlemen meiner at den stigande ungdomsarbeidsløysa, særleg blant ungdom med minoritetsbakgrunn, er alvorleg. I skrivande stund står 22 689 under 30 år utanfor arbeid. Dette er nær ein tredjedel av alle arbeidsløysa registrerte hos Nav. Om ein òg reknar med dei unge som ikkje er registrerte hos Nav, anslår Fafo at vi snakkar om over 100 000 personar. Denne medlemen meiner at det offentlege i større grad må støtte opp om private initiativ og tilbod særleg retta mot unge. Ungdom må få tilbod om jobbsøkarkurs og rådgjeving på eit tidleg tidspunkt. Dette som et supplement til Navs tenester meint for å førebygge arbeidsløysa. Arbeidserfaring i ung alder fremmar ordinær tilknytning til arbeidslivet som vaksen.

Denne medlemen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått ei løyving til å vidareføre JobbX sitt tilskot på 10 mill. kroner. Tiltaket førebygger ungdomsledighet gjennom blant anna jobbsøkarkurs og rettleiing.

Denne medlemen innser også at vanskelegstilte ofte er avhengig av statleg stønad for å kunne delta i den ordinære arbeidsmarknaden. Det har allereie blitt hausta positive erfaringar frå lønstilskots-

ordninga som gjer det meir attraktivt å tilsette vanskeligstilte. Denne medlemen vil sjå ei ytterlegare styrkt ordning og foreslår difor 88,5 mill. kroner for å auke ordninga med 500 plassar.

Denne medlemen er skuffa over at regjeringa i sitt forslag til statsbudsjett ikkje har auka talet plassar på varig tilrettelagt arbeid (VTA). Dette er snakk om arbeidsplassar for ei sårbar gruppe som er avhengig av statleg stønad for å kunne delta i arbeidsmarknaden. VTA-ordninga har blitt forsømt i fleire år, til tross for stor etterspurnad, og denne medlemen går difor inn for å auke talet på VTA-plasser frå 9 400 til 10 000. Dette vil medføre ein kostnad på 92,6 mill. kroner på statsbudsjettet.

Denne medlemen ønskjer å gjere kvardagen enklare for mange uføretrygda med barn og viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir løyva 18 mill. kroner for å heve grensene på maksimal utbetaling av uføretrygd inkludert barnetillegg til 99 pst. av tidlegare lønn utover regjeringas budsjettforslag.

Denne medlemen merker seg at små og mellomstore bedrifter er hjørnesteinen i norsk arbeidslivspolitik. For å legge til rette for fleire slike bedrifter er det viktig at regjeringa gjer det lettare å begynne som sjølvstendig næringsdrivande. Denne medlemen foreslår blant anna at sjølvstendig næringsdrivande skal kunne behalde opptent rett til dagpengar i inntil tre år ved overgang frå lønna arbeid til eiga verksemd. Dette vil minske terskelen for å starte eiga bedrift som sjølvstendig næringsdrivande, og tiltaket vil neppe ha budsjetteffekt i budsjettåret 2017. Først i 2018 kan man rekne med påkomne utgifter på 216 mill. kroner.

Denne medlemen identifiserer styrkinga av sjølvstendig næringsdrivandes sjukelønnsordning som eit viktig instrument kor formålet er å gjere det lettare å etablere ei eiga bedrift. Denne medlemen foreslår ei opptrapping av den beståande ordninga med rett til sjukepengar frå 65 til 80 pst. kompensasjon frå og med 17. dag. Kostnaden for dette tiltaket vil komme på 171 mill. kroner.

Denne medlemen meiner det ville vert meir effektivt om arbeidsgivarane tar over finansieringsansvaret for feriepengar. Dette vil gi eit kutt på 1,907 mrd. kroner og ein innsparingseffekt på 675 mill. kroner tatt i betraktning at arbeidsgivarane blir kompenserte med at deira finansieringsperiode avkortast frå 16 til 14 dagar. I tillegg kjem tilskot til bedriftshelsetenester i alle bedrifter, ikkje berre i IA-bedrifter.

Denne medlemen merkar seg at arbeidsgivar må kompensereast for å overta ansvaret for feriepengar. Difor foreslår denne medlemen å redusere arbeidsgivarens finansieringsperiode frå 16 til

14 dagar med ein kostnad på 1,23 mrd. kroner og en antatt innsparingseffekt på 800 mill. kroner.

Denne medlemen ønskjer å frita arbeidsgivarane for ansvaret med å betale sjukepengar for korttidssjukefråvær i samband med svangerskap. Denne rettsbaserte ordninga vil erstatte dagens søknadsordning, samstundes som tiltaket er eit ubyråkratisk bidrag til likestilling i Norge. Anslagsvis vil dette bety ein 50 pst. auke i talet på arbeidsgjevarar som tar nytte av ordninga i forhold til dei som i skrivande stund mottar refusjon basert på søknad. Fritaket vil medføre kostnader på 67,5 mill. kroner.

Denne medlemen merkar seg at avtalefesta pensjon (AFP) blir utbetalt til ei lita gruppe som i snitt jobbar fulltid samstundes som dei mottar AFP. Det er ikkje hensiktsmessig å dedisere ein betraktleg del av statsbudsjettet til AFP, og denne medlemen foreslår difor å redusere, det statlege tilskotet til AFP frå 1/3 til 1/6. Dette vil føre til innsparing av skattepengar på 1,076 mrd. kroner.

Denne medlemen anslår også at det alternative statsbudsjettet vil føre til mindre dagpengar som ein konsekvens av 2 500 nye arbeidsplassar skapte som eit resultat av dei samla postane. Resultatet vil med eit moderat anslag spare skattebetalarene 570 mill. kroner.

Denne medlemen legg til grunn at 500 nye plassar med lønnstilskot for personar med rett på arbeidsavklaringspengar (AAP) vil føre til ei budsjettinnsparing på 91,8 mill. kroner.

Denne medlemen påpeiker at reduksjon i maksimal varigheit i arbeidsavklaringspengar endrast frå fire til tre år. Dette medfører ein netto innsparing på anslagsvis 2,2 mrd. kroner, til tross for ein antatt auke i uførepensjonskostnadene.

Denne medlemen vil også halvere avkortninga av pensjon som blei gjennomført i 2016. Dette vil føre til ei innsparing på 1,36 mrd. kroner.

Samla foreslår denne medlemen følgjande konkrete endringar under rammeområde 7, Arbeid og sosial:

Kap.	Post	Føremål	Mill. kroner
601	70	Magasinet Velferd	1,2
605	1	Oppfølging av langtidsledige på Sør- og Vestlandet	50,0
605	21	Wayback	1,0
605	1	Dobling av talet på forsøk med lønnstilskot til arbeidsgivarar som til-	22,0
634	76	sette personer med rett til arbeidsavklaringspengar.	55,0
605	1		13,0
634	76	Styrke lønnstilskotsordninga	75,5
612	1		-8,5
2655	70		-297,0
2670	70	Halvering av avkorting av pensjon som ble gjennomført i 2016.	-1060,0
621	63	Sosiale tenester og tiltak for vanskelegstilte grupper på arbeidsmarkna-	20,0
		den	
634	76	Forsøk, utviklingstiltak: Blant anna tilretteleggingstilskot for rekrutte-	25,0
		ring av arbeidslause med nedsett arbeidsevne	
634	76	Tilskot til tiltak som førebygger ungdomsarbeidsløyse.	10,0
634	76	Utvide ordninga med tidsbestemt lønnstilskot for å få fleire kvinner	50,0
		med innvandrarbakgrunn ut i arbeidslivet-	
634	76	Tilskot til JobbX	10,0
634	76	Tilskot til Idelab, Haugesund	3,0
634	77	Auke talet på plassar under ordninga varig tilrettelagte arbeidsplassar	92,6
		frå 9.400 til 10.000	
666	70	Reduserer det statlege tilskotet til AFP frå 1/3 til 1/6	-1076,0
2541	70	La sjølvstendig næringsdrivande behalde opptente retter til dagpengar i	0,0
		inntil tre år, ved overgang frå lønna arbeid til eiga verksemd	
2541	70	Mindre dagpengar som følgje av 2500 fleire arbeidsplassar i vårt samla	-570,0
		opplegg	
2650	70	Redusere arbeidsgivarens finansieringsperiode frå 16 til 14 dagar.	1230,0
2650	70	Fritak for arbeidsgivars ansvar for sjukepengar for korttidssjukefråvær	67,5
		tilknytt svangerskap. Rettsbasert ordning som erstattar dagens søk-	
		nadsordning.	
2650	71	Styrking av sjukelønnsordninga for sjølvstendig næringsdrivande	171,0
2650	73	Utvide ordninga med tilskot til bedriftshelseteneste til å gjelde alle	300,0
		verksemdar.	
2655	70	Heve grensene for maksimal utbetaling av uføretrygd inkl. barnetillegg	0,0
		til 99 pst. av tidlegare lønn.	
2650	70	Innsparing i arbeidsavklaringspengar som følgje av 500 fleire plassar	-91,8
		med lønnstilskot for personer som er i AAP-ordninga	
2650	75	La arbeidsgivarane ta over finansieringsansvaret for feriepengar av	-1907,0
		sjukepengar.	
2651	70	Arbeidsavklaringspengar. Reduksjon i maksimal varigheit behaldas og	-2250,0
		det gås ut frå at overgang til uføretrygd er lik som i dagens system (39	
		pst.)	
Sum ramme 7: Arbeid og sosial			-5063,5

2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Arbeid

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er rekordmange arbeidsløse i Norge. Å stå utenfor arbeidslivet rammer ikke bare de arbeidsløse og familiene deres, det rammer hele samfunnet. Vi må sørge for at fellesskapet stiller opp med den støtten som skal til for at folk både klarer å stå oppreist under arbeidsløsheten, og lettere finner seg nytt arbeid. Dette medlem viser til regjeringens forslag til tiltaksnivå, som ikke står i stil med dagens utfordringer. Ventetiden for tiltak er for lang. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der tiltaksnivået økes for å møte arbeidsløsheten.

Unge i arbeid

Dette medlem viser videre til at ungdom er spesielt utsatt når arbeidsløsheten stiger. Med tusenvis av arbeidsløse ungdommer trenger Nav sterkere muskler for å følge opp ungdommene. I dag er ventetiden for hjelp altfor lang, for mange over et år. Sosialistisk Venstreparti går inn for en ungdomsgaranti som skal sikre unge under 25 år arbeid, aktivitet eller kvalifisering innen tre måneder. Dette medlem klarer ikke se det reelle innholdet i regjeringens forslag til en «ungdomsinnsats», heller ikke på gjentatte spørsmål har regjeringen klart å fylle denne «innsatsen» med innhold. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der satsingen på ungdom økes markant.

Trygt arbeidsliv

Dette medlem viser til at de siste årenes arbeidsinnvandring, og mer bruk av konkurranseutsetting og anbud, har ført til press på lønns- og arbeidsvilkårene i en rekke sektorer. I en situasjon uten kontroll på arbeidsinnvandringen må samfunnet sørge

for et gjennomorganisert arbeidsliv og sterkere styring fra myndighetenes side. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å styrke innsatsen mot sosial dumping og for et anstendig arbeidsliv.

Likestilling

Dette medlem viser til at kvinner fremdeles har mindre makt enn menn. Kvinner eier mindre og tjener mindre enn menn, og lønnsforskjellene øker. Det er et politisk ansvar å gjøre noe med denne urettferdigheten. Kvinners deltakelse i arbeidslivet er en viktig kilde til frihet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det satses på sekstimersdag, heltidskultur og likestillingssatsing i arbeidslivet.

Kamp mot fattigdom og forskjeller

Dette medlem vil dele goder og bekjempe klasseskiller. Hvis vi deler mer, skapes det mer, både av økonomiske verdier og gode liv for flere. Derfor fremmer Sosialistisk Venstreparti en politikk for omfordeling. Folk som får god bistand og økonomisk trygghet når de opplever sykdom, arbeidsledighet eller vanskeligheter i livet, klarer bedre å overkomme problemene. Barn som vokser opp i fattigdom, får ikke de samme mulighetene som andre barn.

Dette medlem mener at det bør være sånn at selv om en av foreldrene dine er syk, så har du rett på en trygg oppvekst. Regjeringen har valgt å kutte i barnetillegget for uføre. Da budsjettet for 2016 ble vedtatt, inneholdt forliket påstander om kutt på ni millioner til disse ungene, nå forteller budsjettet at tallet er 32 mill. kroner. For 2017 kuttes disse ungenes inntekt med 37 mill. kroner – penger tatt fra fattige unger. Dette medlem tar avstand fra en politikk som rammer barn med foreldre som ikke har helse til å jobbe. Sosialistisk Venstreparti gjeninnfører barnetillegget for de som har fått kutt.

2.6 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7

Oppsummeringstabellen viser kun der det er avvik i forhold til Prop. 1 S (2016–2017)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP og V	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
600		Arbeids- og sosialdepartementet					
	1	Driftsutgifter	227 414	226 863 (-551)	227 414 (0)	225 414 (-2 000)	227 414 (0)
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.					
	21	Spesielle driftsutgifter	57 660	57 395 (-265)	57 660 (0)	37 660 (-20 000)	57 660 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP og V	A	Sp	SV
	50	Norges forskningsråd	159 850	159 440 (-410)	159 850 (0)	159 850 (0)	259 850 (+100 000)
	70	Tilskudd	33 790	36 120 (+2 330)	34 790 (+1 000)	28 790 (-5 000)	35 290 (+1 500)
605		Arbeids- og velferdsetaten					
	1	Driftsutgifter	11 463 353	11 435 967 (-27 386)	11 501 353 (+38 000)	11 420 353 (-43 000)	11 463 353 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000	31 906 (-94)	32 000 (0)	32 000 (0)	32 000 (0)
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	48 830	48 704 (-126)	48 830 (0)	48 830 (0)	48 830 (0)
606		Trygderetten					
	1	Driftsutgifter	70 048	69 841 (-207)	70 048 (0)	70 048 (0)	70 048 (0)
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse					
	1	Driftsutgifter	5 422 168	5 418 168 (-4 000)	5 422 168 (0)	5 422 168 (0)	5 380 068 (-42 100)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering					
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	155 760	155 760 (0)	155 760 (0)	155 760 (0)	145 760 (-10 000)
	70	Frivillig arbeid	93 190	93 190 (0)	93 190 (0)	93 190 (0)	113 190 (+20 000)
634		Arbeidsmarkedstiltak					
	21	Tilretteleggingstilskudd	0	0 (0)	450 (+450)	450 (+450)	0 (0)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	7 720 850	7 720 609 (-241)	8 208 950 (+488 100)	7 826 950 (+106 100)	8 327 350 (+606 500)
	77	Varig tilrettelagt arbeid	1 326 990	1 326 990 (0)	1 368 990 (+42 000)	1 446 990 (+120 000)	1 368 990 (+42 000)
640		Arbeidstilsynet					
	1	Driftsutgifter	610 703	615 260 (+4 557)	638 703 (+28 000)	657 703 (+47 000)	670 703 (+60 000)
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	11 400	11 369 (-31)	15 400 (+4 000)	11 400 (0)	11 400 (0)
642		Petroleumstilsynet					
	1	Driftsutgifter	261 030	260 369 (-661)	271 030 (+10 000)	264 030 (+3 000)	261 030 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	28 300	28 207 (-93)	28 300 (0)	28 300 (0)	28 300 (0)
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt					
	50	Statstilskudd	119 800	119 449 (-351)	119 800 (0)	119 800 (0)	119 800 (0)
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP og V	A	Sp	SV
	1	Driftsutgifter	18 992	18 939 (-53)	18 992 (0)	18 992 (0)	18 992 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 500	1 496 (-4)	1 500 (0)	1 500 (0)	1 500 (0)
649		Treparts bransjeprogrammer					
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 800	2 792 (-8)	5 800 (+3 000)	2 800 (0)	2 800 (0)
666		Avtalefestet pensjon (AFP)					
	70	Tilskudd	1 930 000	1 930 000 (0)	1 930 000 (0)	1 930 000 (0)	1 930 000 (0)
667		Supplerende stønad til personer over 67 år					
	70	Tilskudd	325 000	325 000 (0)	325 000 (0)	325 000 (0)	330 900 (+5 900)
872		Nedsatt funksjonsevne					
	21	Spesielle driftsutgifter	14 465	14 423 (-42)	14 465 (0)	14 465 (0)	14 465 (0)
2541		Dagpenger					
	70	Dagpenger	16 300 000	16 300 000 (0)	16 300 000 (0)	16 300 000 (0)	16 300 000 (0)
2620		Stønad til enslig mor eller far					
	72	Stønad til barnetilsyn	295 000	295 000 (0)	305 000 (+10 000)	305 000 (+10 000)	295 000 (0)
	73	Utdanningsstønad	42 000	42 000 (0)	43 000 (+1 000)	43 000 (+1 000)	42 000 (0)
2650		Sykepenger					
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv.	36 630 000	36 630 000 (0)	36 630 000 (0)	36 624 000 (-6 000)	36 630 000 (0)
	71	Sykepenger for selvstendige	1 400 000	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)	1 400 000 (0)
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv.	750 000	750 000 (0)	750 000 (0)	750 000 (0)	757 500 (+7 500)
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv.	323 656	323 656 (0)	328 656 (+5 000)	328 656 (+5 000)	323 656 (0)
	75	Feriepenger av sykepenger	2 040 000	2 040 000 (0)	2 040 000 (0)	2 040 000 (0)	2 040 000 (0)
2651		Arbeidsavklaringspenger					
	70	Arbeidsavklaringspenger	34 510 000	34 510 000 (0)	34 390 000 (-120 000)	34 510 000 (0)	34 510 000 (0)
	71	Tilleggsstønad	295 000	295 000 (0)	300 000 (+5 000)	300 000 (+5 000)	295 000 (0)
2655		Uførhet					
	70	Uføretrygd	83 810 000	83 812 000 (+2 000)	83 810 000 (0)	83 810 000 (0)	83 756 500 (-53 500)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP og V	A	Sp	SV
2661		Grunn- og hjelpestøn- nad, hjelpemidler mv.					
	70	Grunnstønad	1 867 000	1 867 000 (0)	1 910 000 (+43 000)	1 910 000 (+43 000)	1 867 000 (0)
	71	Hjelpestønad	1 632 000	1 632 000 (0)	1 670 000 (+38 000)	1 670 000 (+38 000)	1 632 000 (0)
	74	Tilskudd til biler	709 500	709 500 (0)	710 000 (+500)	710 000 (+500)	739 500 (+30 000)
	75	Bedring av funksjonsev- nen, hjelpemidler	2 918 700	2 918 700 (0)	2 918 700 (0)	2 920 000 (+1 300)	2 918 700 (0)
	77	Ortopediske hjelpemid- ler	1 305 000	1 305 000 (0)	1 320 000 (+15 000)	1 320 000 (+15 000)	1 305 000 (0)
	78	Høreapparater	700 000	700 000 (0)	715 000 (+15 000)	715 000 (+15 000)	700 000 (0)
2670		Alderdom					
	70	Grunnpensjon	71 690 000	71 690 000 (0)	71 766 000 (+76 000)	71 690 000 (0)	71 690 000 (0)
	73	Særtilllegg, pensjonstil- legg mv.	5 860 000	5 940 000 (+80 000)	5 860 000 (0)	5 860 000 (0)	4 948 000 (-912 000)
2680		Etterlatte					
	70	Grunnpensjon	1 140 000	1 140 000 (0)	1 140 000 (0)	1 140 000 (0)	1 178 700 (+38 700)
	75	Stønad til barnetilsyn	5 830	5 830 (0)	6 000 (+170)	6 000 (+170)	5 830 (0)
2686		Stønad ved gravferd					
	70	Stønad ved gravferd	181 400	181 400 (0)	187 000 (+5 600)	187 000 (+5 600)	181 400 (0)
		Sum utgifter	440 530 671	440 585 035 (+54 364)	441 239 491 (+708 820)	440 870 791 (+340 120)	440 425 171 (-105 500)
Inntekter (i tusen kroner)							
3642		Petroleumstilsynet					
	3	Gebyr tilsyn	80 980	80 980 (0)	90 980 (+10 000)	80 980 (0)	80 980 (0)
		Sum inntekter	3 892 615	3 892 615 (0)	3 902 615 (+10 000)	3 892 615 (0)	3 892 615 (0)
		Sum netto	436 638 056	436 692 420 (+54 364)	437 336 876 (+698 820)	436 978 176 (+340 120)	436 532 556 (-105 500)

3. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7

3.1 Resultatområde 1 Administrasjon og utvikling

3.1.1 Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet

Det foreslås bevilget 227,414 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 183,4 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2016.

Komiteen viser til Arbeids- og sosialdepartementets viktige oppgaver når det gjelder sysselsettingspolitikken, tiltak mot ufrivillig deltid, å forebygge og redusere sykefraværet, hindre utstøting fra arbeidslivet, samt tilrettelegging av yrkeslivet for de som har utfordringer.

Komiteen viser til at en tiltagende internasjonalisering innen handel, næringsliv og økonomi påvirker det norske arbeidslivet og utfordrer våre etablerte standarder. Sosial dumping og arbeidslivskri-

minalitet skaper ikke bare dårlige arbeidsforhold for dem som er direkte berørt, men undergraver også et godt og trygt arbeidsliv for alle. Derfor har Arbeids- og sosialdepartementet viktige oppgaver når det gjelder forvaltning, kunnskapsinnhenting og gjennomføring av nødvendige tiltak innen norsk arbeidsliv.

Komiteen viser videre til Arbeids- og sosialdepartementets viktige oppgave med å sørge for ytelse til de som er alderspensjonister eller av andre årsaker helt eller delvis står utenfor arbeidslivet.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kutt nå kalles «avbyråkratisering», og noterer at den formen for flate prosentvise kutt som er valgt, viser at det verken foreligger faglig grunnlag eller konkrete vurderinger av forsvarlighet bak det enkelte kutt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sitt kutt på 3,2 mill. kroner til driftsutgifter under Arbeids- og sosialdepartementet, kap. 600 post 1, noe som er et signal om en mer nøktern bruk av knappe midler i statsadministrasjonen. Dette medlem viser videre til at 1,2 mill. kroner av kuttet er prioritert som driftsstøtte til Magasinet Velferd, som yter en stor innsats i opplysning og grunnlag for debatt om Nav og hvordan våre sosiale ytelser fungerer og ikke fungerer.

3.1.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Det foreslås bevilget 267,160 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 248,675 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2016.

Komiteen viser til at Arbeids- og sosialdepartementets egne anskaffelser av forsknings- og utredningsvirksomhet har som formål å gi departementet et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og praksis innen departementets forvaltningsområder.

Komiteen merker seg at flere prosjekter er ferdigstilt i 2015/2016.

Forskningsstiftelsen FAFO har i samarbeid med Frisch-senteret sluttført et flerårig forskningsprosjekt med formål å utvikle en bedre forståelse av de meka-

nismene som ligger til grunn for arbeidsinnvandring og konsekvensene av arbeidsinnvandring.

Det er gjennomført flere prosjekter for å kartlegge og vurdere om ulike velferdsordninger, virkemidler og arbeidsmåter i arbeids- og velferdsforvaltningen fungerer. Eksempelvis har Proba Samfunnsanalyse undersøkt klage- og påvirkningsmuligheter i AAP-ordningen, og SSB har kartlagt sambruk av kommunale og statlige ytelser.

Komiteen merker seg at program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) er det største samfunnsvitenskapelige forskningsprogrammet i Norge. VAM skal bidra til økt innsikt i forutsetningene for et bærekraftig velferdssamfunn. Forskningen er innrettet mot å etablere ny og bedre kunnskap om velferd, arbeidsliv, internasjonal migrasjon og etniske relasjoner, og sammenhengen mellom disse områdene.

Komiteen viser til at Forskningsrådet, på initiativ fra Arbeids- og sosialdepartementet, gjennomfører en evaluering av virkningene av pensjonsreformen som går over perioden 2011–2018.

Komiteen merker seg det viktige arbeidet Senter for seniorpolitikk (SSP) gjør, og understreker viktigheten av forskning på eldre arbeidstakers tilknytning til arbeidslivet. Dette arbeidet er viktig for å oppfylle regjeringens ambisjon om at flere kan stå lenger i aktivt arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det innenfor forslaget til bevilgning er ønskelig å styrke kunnskapen om og innsatsen for likestilling i arbeidslivet og spesielt ufrivillig deltid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å opprettholde støtten til Magasinet Velferd og styrke posten med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen har kuttet støtten til Magasinet Velferd. Disse medlemmer foreslo å opprettholde denne i sine respektive partiers alternative statsbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innenfor den vedtatte rammen finne dekning for å videreføre støtten til Magasinet Velferd.»

Medlemen i komiteen frå Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det vart foreslått løyva 1,5 mill. kroner for å drifte Magasinet Velferd. Denne medlemen meiner Magasinet Velferd fyller ei viktig samfunnsrolle som ein arena kor sosial- og arbeidsmarknadspolitikkk kan diskutereast.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det er lagt inn et kutt på 20 mill. kroner. Det må etter dette medlems mening utvises en mer nøktern bruk av penger under dette kapitlet, ved en større grad av målretting av midlene og mer kritisk gjennomgang av de prosjekter som blir valgt.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er avgjørende at det sattes videre på tiltak for heltid og likestilling i arbeidslivet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der arbeidet for heltidskultur, tilskudd til forsøk med sekstimersdag og trepartssamarbeid for likestilling til sammen får en bevilgning på 110 mill. kroner.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 50 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 70 TILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at ettervern for domfelte etter endt soning er svært viktig for å sikre at den domfelte kan leve et liv uten kriminalitet. Flertallet viser til budsjettforliket for 2017 mellom samarbeidspartiene, hvor det bevilges midler til et pilotprosjekt mellom Klepp, Time og Hå kommune, No Limitation og Nav for sikre fleksibelt ettervern og jobb for tidligere innsatte. Flertallet viser til at midlene skal øremerkes i tre

år, og for 2017 skal det øremerkes 2,3 mill. kroner som halvårseffekt.

3.2 Resultatområde 2 Arbeid og velferd

3.2.1 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

Det foreslås bevilget 440 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 150 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen merker seg at den foreslåtte bevilgningen i sin helhet foreslås avsatt til IKT-moderniseringen og viser i den forbindelse til Stortingets behandling av Prop. 67 S (2015–2016) Oppstart av Prosjekt 2 i modernisering av IKT i Arbeids- og velferdsetaten, jf. Innst. 291 S (2015–2016). Et enstemmig storting samtykket der i at Arbeids- og sosialdepartementet kunne starte opp Prosjekt 2 i moderniseringen av IKT i Arbeids- og velferdsetaten med en kostnadsramme på 1 316 mill. kroner. Komiteen har merket seg at regjeringen fortsatt anser at det er en betydelig risiko i gjennomføringen av programmet, men at den foreslåtte bevilgningen for 2017 er i tråd med den periodiseringen av kostnadsrammen som ligger i styringsgrunnlaget for prosjektet. Komiteen merker seg videre at de nye IKT-baserte selvbetjeningsløsningene, informasjonshenningen og innrapporteringen fra arbeidsgiver er anslått å gi en netto besparelse på 43 mill. kroner i 2021.

Komiteen viser til Innst. 291 S (2015–2016), hvor en enstemmig komité uttalte at:

«Komiteen vil påpeke at ut fra erfaring vil de brukerne som har rett på individbaserte ytelser, ha relativt større behov for hjelp enn gjennomsnittet av brukerne. Departementet må derfor påse at Nav-kontorene i hver kommune har nødvendig tid og personell til å bistå folk som trenger praktisk hjelp med utfylling av søknader for å få sine rettmessige ytelser.»

Komiteen vil understreke at IKT-baserte selvbetjeningsløsninger ikke kan erstatte det kommunale Nav-kontoret og den individuelle veiledning og informasjon som kan gis der. Komiteen viser til at Navs lovpålagte veiledningsplikt innebærer at det skal være likeverdig og likestilt tilgang til informasjon og veiledning for alle, også for dem som ikke kan benytte selvbetjeningsløsninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i nevnte Innst. 291 S (2015–2016). Disse medlemmer viste der til Innst. 169 S (2015–2016) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen til Dokument 1 (2015–2016),

der en samlet komité etter omfattende høringer uttalte at det er statsrådets konstitusjonelle ansvar å sørge for at det ikke kommer nye overskridelser og forsinkelser knyttet til IKT-moderniseringen i Nav.

3.2.2 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten

Det foreslås bevilget 11 811,963 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 11 723,176 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 108,980 mill. kroner under kap. 3605 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) mot 106,090 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Komiteen viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil imidlertid bemerke at den såkalte «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen» neppe fortjener betegnelsen reform, men heller er å anse som et generelt administrativt kutt uten politiske føringer.

Komiteen viser til at regjeringen forventer en fortsatt vekst i oppgavemengden i Arbeids- og velferdsetaten fremover.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser også til at Nav vil gjennomføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen med 0,8 pst. i 2017, overgang til digital post med 84,4 mill. kroner og moderniseringen av IKT-systemene (43 mill. kroner i 2021).

Flertallet viser til at budsjettenigheten i Stortinget gir en styrking av Arbeids- og velferdsetatens mulighet til å være offensive i arbeidet for et seriøst arbeidsliv og mot arbeidslivskriminalitet. Med dette kan det operative samarbeidet mellom etatene i kampen mot arbeidslivskriminalitet styrkes ytterligere.

Flertallet viser til at en ny ungdomsinnsats fra 2017 skal gi et styrket arbeidsrettet tilbud til arbeidssøkere under 30 år som etter åtte ukers ledighet står uten tilbud om arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Den nye ungdomsinnsatsen skal forhindre at unge blir gående passive, motivere til jobbsøking, gi økt jobbsøkerkompetanse og raskt få unge over i aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i sitt budsjettforslag ville møte den forventede oppgaveveksten i Nav gjennom den såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen med 56,1 mill. kroner i 2017, som ble økt med 60 pst. i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre), overgang til digital post med 84,4 mill. kroner og moderniseringen av IKT-systemene (43 mill. kroner i 2021).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen og stortingsflertallet på denne måten budsjetterer med store innsparinger, som igjen skal finansiere styrking av bevilgningene på andre satsingsområder i 2017, samtidig som det skal skaffes handlingsrom for å ivareta forventet økt saksmengde. Nav tillegges dessuten stadig nye oppgaver uten at de er finansiert. Disse medlemmer mener derfor at budsjettforutsetningene under post 1 Driftsutgifter på nåværende tidspunkt er beheftet med relativt stor usikkerhet og ønsker en tilbakemelding på hvordan disse innsparingene slår ut.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Arbeids- og velferdsetaten, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 605 post 1 Driftsutgifter.»

Komiteen viser til at det for 2017 foreslås en styrking av bevilgningen til oppfølging av ungdom under 30 år, til yrkesveiledning i asylmottak, raskere spor inn i yrkeslivet for flykninger med etterspurt kompetanse, til administrering av flere tiltaksplasser og til utvidet rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde, samt opplæringstiltak innen økonomisk kriminalitet.

Komiteen viser i tillegg til at regjeringen i forslag til romertallsvedtak III 1. foreslår at Stortinget gir fullmakt til å omdisponere inntil 100 mill. kroner fra tiltak for arbeidssøkere til driftsutgifter under Arbeids- og velferdsetaten. I den forbindelse viser komiteen til Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015–2016), jf. Innst. 49 S (2016–2017) Nav i en ny tid – for arbeid og aktivitet, 17. november 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser i den forbindelse til sitt forslag under Stortingets behandling av nevnte Meld. St. 33 (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen legge frem forskrift/

retningslinjer som trekker opp grensene for hva Nav selv skal kunne utføre i egenregi, og hva arbeids- og inkluderingsbedriftene skal utføre.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil peke på nødvendigheten av at Nav-ansatte er til stede i alle fengsler, at det er tilstrekkelig med tiltak som er tilpasset denne gruppa, og at Nav samarbeider godt med ansatte i andre tjenester, som for eksempel helse, kriminalomsorg og utdanning, om rehabiliteringsopplegg. Innsatte skårer svært lavt på de fleste levekårsindikatorne, som manglende utdanning, alvorlige sykdomstilstander og svak tilknytning til arbeidslivet (SSB: Levekårsundersøkelse blant innsatte, 2014). Skal samfunnet lykkes med å tilbakeføre flere til et liv som selvforørgende uten kriminalitet, må disse personene få god rehabilitering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til styrking av post 1 med 13 mill. kroner til etablering av et raskere spor inn i arbeidslivet for flyktninger med etterspurt kompetanse. Det vises i den forbindelse til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det fremmes forslag om 250 timers norskopplæring i mottakene og kompetansekartlegging av asylsøkere for raskere inkludering i arbeidslivet, og til Arbeiderpartiets merknader i Innst. 16 S (2016–2017) fra kommunal- og forvaltningskomiteen til statsbudsjettet for 2017. Disse medlemmer viser også til Dokument 15:372 (2015–2016) med spørsmål fra Arbeiderpartiet om hvordan regjeringen stiller seg til et felles europeisk kvalifikasjonspass for flyktninger. Begrunnelsen for spørsmålet var et forslag fra NOKUT om at det etableres en felles flernasjonalt hurtig godkjenningssystem av utenlandsk kompetanse, slik at flest mulig av flyktningene kan komme raskere inn i arbeid eller studier, og at et slikt kvalifikasjonspass kan sikre at flyktninger kan flytte mellom europeiske land uten å måtte gjennomgå nye godkjenningssystemer. Disse medlemmer viser til at kunnskapsministeren i sitt svar avviste å ta norsk initiativ til en slik flernasjonalt godkjenningssystem.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2017, der det foreslås en påplussing på post 1 Driftsutgifter på 38 mill. kroner. I Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett foreslås det å øke bevilgningen til realkompetansevurdering for flyktninger med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer støtter ikke regjeringens forslag om å utvikle ungdomsgarantiene. I stedet foreslås det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett en egen ungdomssatsing i Nav – Nav Ung – og å styrke gjeldende ungdomsgarantier, til sammen 50 mill. kroner, det vil si 30 mill. kroner utover regjerin-

gens forslag. Disse medlemmer viser til sine generelle merknader om at regjeringen ikke svarer opp behovet for et mer fleksibelt dagpengeregulativ for unge under 30 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan dagpengeregulativet kan praktiseres mer fleksibelt, slik at unge under 30 år som mottar dagpenger, i større grad gis anledning til å ta utdanning som gir arbeidsrelevant kompetanse.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår i tillegg å øke Navs andel til senter mot arbeidslivskriminalitet med 3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett og en omprioritering av 96 mill. kroner til Nav lokal, under kap. 605 post 1. Dette medlem mener at midler som er avsatt til Navs kontaktsentre og til oppfølging av ungdom under 30 år som har gått ledige i over åtte uker uten å ha kommet i arbeid eller utdanning, kan best prioriteres etter lokale behov i den enkelte kommune. Dette medlem viser i den sammenheng til Senterpartiets merknader i Innst. 49 S (2016–2017) generelt, og merknad ved behandling av Prop. 13 L (2016–2017) om endringer i sosialtjenesteloven og aktivitetsplikt for unge mottakere av stønad til livsopphold (avgis 6. desember 2016) spesielt:

«(...) dersom de lokale Nav-kontorene får den nødvendige myndighet til å organisere og prioritere etter sine behov, og gjennom dette fremstå som en attraktiv arbeidsplass for medarbeidere med sosialfaglig kompetanse, ville dette vært et bedre, mer helhetlig grep for mottakere av økonomisk sosialhjelp.»

Dette medlem mener at midlene avsatt til kommunene til formålet aktivitetsplikt, under rammeområde 18 kap. 571 post 60, tilsvarende 60 mill. kroner, bedre benyttes i et samlet beløp som fordeles direkte til styrking av førstelinjen i Nav.

Medlemmen i komiteen fra Venstre er bekymra for den økonomiske utviklinga på Sør- og Vestlandet. Det aukande talet arbeidslause på Sør- og Vestlandet vil bli den største økonomiske utmaninga i Noreg i 2017, og det er difor viktig at regjeringa brukar tilgjengelege midlar med målsetjinga om å redusere arbeidsløyse i denne delen av landet. Denne gruppa fortener nærare oppfølging frå statens side, og difor vil denne medlemmen vise til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blei foreslått å løyve

50 mill. kroner i øyremerkte midlar til fleire stillingar for å betre oppfølginga av dei som har stått utanfor arbeidslivet i meir enn to år på Sør- og Vestlandet.

Denne medleimen meiner bedriftshelsetenesta spel ei nøkkelrolle i å førebygge dårleg helse på arbeidsplassen i Noreg. Den førebyggjande helseeffekten av bedriftshelsetenesta er verdifull, samstundes som den kvar dag bidrar til tryggare og betre arbeidsplassar i landet. Som eit ledd i IA-avtalen kan alle IA-bedrifter søke om tilskot frå staten til bedriftshelseteneste. Denne medleimen ønskjer å utvide denne ordninga til å gjelde for alle bedrifter, uavhengig av IA-avtale.

Denne medleimen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å løyve 300 mill. kroner for å utvide denne allereie vellukka ordninga slik at den i framtida vil dekke alle bedrifter.

Denne medleimen meiner eit av hovudformåla med kriminalomsorg må være å gjere det mogleg for straffedømte å komme tilbake til eit vanleg liv etter at straff er ferdigsona. Wayback er eit unikt initiativ som med gode erfaringar hjelper straffedømte på vegen frå fengselsliv til kvardagsliv. Denne medleimen viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å vidareføre tilskotet på 1 mill. kroner til Wayback som eit førebyggjande tiltak for å redusere sjansen for at den straffedømte fell tilbake til ei kriminell løpebane.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen har en plan om å sentralisere Nav bort fra lokalsamfunn og der arbeidslivet finnes. Dette medlem advarer mot en utvikling der Nav blir stadig mindre koblet på virkeligheten og de menneskene Nav er til for. Dette medlem viser til sine merknader i Innst. 49 S (2016–2017).

Dette medlem viser videre til den forholdsvis omfattende omleggingen av pleiepengeordningen, som blant annet vil innebære mange flere søkere. Dette medlem er opptatt av at Nav settes i stand til å håndtere overgangen, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det settes av penger slik at Nav kan forberede seg på en mer smertefri overgang enn man kan risikere å få.

Dette medlem viser til at gjentatte forsøk på å trenge gjennom hva den såkalte «ungdomsinnsatsen» faktisk inneholder, har gitt få resultater. Dette medlem vil peke på at arbeidet for å gi flere ungdom tilhørighet i arbeidslivet er for avgjørende til å bli offer for politisk spill og ordkløveri. Dette medlem mener det er på høy tid at partiene bak budsjettflertallet forklarer realinnholdet i denne «innsatsen».

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 22 FORSKNINGS- OG UTREDNINGSAKTIVITETER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.2.3 Kap. 606 Trygderetten

Det foreslås bevilget 70,048 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 68,856 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at Trygderetten er en uavhengig ankeinstans som skal treffe avgjørelser om enkeltpersoners rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl. jf. lov av 16. desember 1966 nr. 9 om anke til trygderetten.

Komiteen merker seg at det i de senere årene har vært en sterk økning i saksinngangen til Trygderetten, med sterkest vekst i 2015. I 2016 har saksinngangen vært på nivå med 2014, men totalt sett er restansene mer enn fordoblet siden 2013. Trygderetten forventer en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 6–7 måneder for 2016, og målet for gjennomsnittlig saksbehandlingstid på fire måneder blir derfor ikke nådd.

Komiteen viser til at bevilgningen er tilpasset tiltak som gjennomføres for å effektivisere driften. Det er et mål for Trygderetten å redusere restanser og saksbehandlingstid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at restansene i Trygderetten under regjeringen Solberg er langt mer enn fordoblet og mener regjeringen burde foreslått tiltak for å få restanser og saksbehandlingstid ned på et akseptabelt nivå. Regjeringen har etter disse medlemmers mening en altfor passiv holdning til den usikkerheten dette skaper for personer som er i en vanskelig situasjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den sterkt økende saks-

mengden ved Trygderetten. Særlig merker disse medlemmer seg at en stor del av klagesakene innebærer omgjøring av vedtak med klare saksbehandlingsfeil.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er sterkt bekymret over denne utviklingen, men mener at dette er en naturlig konsekvens av den organisasjons- og styringsform som har utviklet seg i Nav. Disse medlemmer viser til Senterpartiets og Sosialistisk Venstrepartis merknad i Innst. 49 S (2016–2017) hvor disse medlemmer peker på en årsakssammenheng mellom utviklingen av en spesialisering av ytelsesenheten og tilsvarende utflytting av oppgaver og myndighet fra førstelinjen:

«Spesialiseringen av ytelsesforvaltningen, hvor kompetanse er flyttet ut av Nav-kontor og oppgavefordelingen innad stadig er gjenstand for omorganisering ser ikke ut til å ha vært vellykket. At en stor del av beslutninger om ytelser fattes av spesialenheter som ikke har kontakt med dem som har rett på tjenester, og som arbeider på et smalt saksfelt uten kunnskap om tilgrensende områder, bærer preg av en uhjemlet myndighetslinje som undergraver prinsippet om myndighet i førstelinjen.»

Videre har disse medlemmer i samme innstilling kommentert bekymringen for den høye omgjøringsprosenten ved Trygderetten og vist til SINTEFs rapport «Omgjøring av vedtak i Nav og Trygderetten – omfang og årsaker», hvor det:

«(...) fremgår at hele 42 pst. av vedtakene Nav Forvaltning (nå Nav Arbeid og ytelser) omgjøres etter klage, og at Nav fatter vedtak på mangelfullt grunnlag i strid med forvaltningsloven. Rapporten forklarer den høye omgjøringsprosenten med et høyt press for å få opp «produksjonen» og en konkurransekultur der enhetene konkurrerer seg imellom på antall fattede vedtak – tilsynelatende uten henblikk på kvaliteten på vedtakene.»

Disse medlemmer er sterkt bekymret over en utvikling som ser ut til å gå i en retning hvor riktig saksbehandling først blir gitt i en klageomgang, og mener statsråden må ta ansvar og gjøre konkrete og faktiske grep som avhjelper denne statistikken.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.2.4 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Det foreslås bevilget 339,490 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 350,104 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyvingar til kompetanse- og kvalitetsutvikling i dei sosiale tenestene i kommunane. Komiteen merkar seg særleg at regjeringa i 2017 når det gjeld kompetansehevingstiltak for dei sosiale tenestene i Nav-kontora, vil prioritere kompetanseheving for å sikre god tilgjenge til og kvalitet i kvalifiseringsprogrammet. Komiteen meiner dette er ei viktig prioritering, då kvalifiseringsprogrammet, om det vert nytta rett og i tilstrekkeleg grad, spelar ei nøkkelrolle i arbeidet med å inkludere fleire unge i arbeidslivet.

Komiteen viser til at regjeringa vil etablere ei samla tilskotsordning til tiltak og prosjekt i kommunane retta mot sosialt og økonomisk vanskelegstilte. Komiteen er positiv til dette, dersom det bidreg til meir føreseielege og oversiktlege vilkår for kommunane, og ivaretek dei føremåla og målgruppene som i dag kan få tilskot gjennom eksisterande ordningar.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti meiner det er viktig at Arbeids- og velferdsdirektoratet bidreg til å utvikle det bustadsosiale arbeidet i arbeids- og velferdsforvaltninga. Difor oppmodar desse medlemene regjeringa til å evaluere nøye om den føreslegne omlegginga av tilskota til bustadsosialt arbeid fungerer etter hensikta.

Disse medlemmer viser til at kvalifiseringsprogrammet er et viktig tiltak for langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp som trenger tett oppfølging mot arbeid eller avklaring mot uføretrygd. Disse medlemmer merker seg at det har vært problemer knyttet til gjennomføringen av programmet, gjennom 2013 og 2014, og at det ble påpekt mangler ved tilsyn med hensyn til informasjon til aktuelle kandidater til programmet, rutiner og system for å identifisere personer som kunne fylle inntakskriteriene. Disse medlemmer er bekymret for at fokuset og kvaliteten på innholdet i kvalifiseringsprogrammet har gått ned etter at overføringen av midler fra staten ble endret i 2011. Det er viktig at kommunene opprettholder et sterkt fokus på kvalifiseringsprogrammet, som bidrar til at en gruppe mennesker med svak eller ingen tilknytning til arbeidslivet kommer over på en annen ytelse enn økonomisk sosialhjelp, og får tett oppfølging og veiledning videre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative statsbudsjett der overføringene til kommunene styrkes med 2 mrd. kroner, noe som igjen styrker kommunenes muligheter til å få flere unge sosialhjelpsmottakere i aktivitet.

Medlemen i komiteen frå Venstre merker seg kor viktig kommunale tiltak for å førebygge og redusere barnefattigdom er. Spesielt i vanskelege økonomiske tider som de Norge no går gjennom, er det viktig at regjeringa sørgjer for å førebygge fattigdom blant landets yngste. Denne medlemen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å auke det kommunale tilskotet for å førebygge og redusere fattigdom blant born og unge med 20 mill. kroner i forhold til regjeringas budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 20 mill. kroner utover regjeringens forslag til frivillig arbeid under sosiale tiltak.

3.2.5 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Det foreslås bevilget 9 170,890 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 8 502,026 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 0,2 mill. kroner under kap. 3634 for 2017 mot 0,202 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at de arbeidsrettede tiltakene utgjør en viktig del av innsatsen for å få flere i arbeid. Tiltakene kan benyttes for å avklare arbeidsevne, å øke mulighetene for overgang til inntektsgivende arbeid, eller å gi et meningsfullt arbeid til personer som har vanskeligheter med å få arbeid på ordinære lønns- og arbeidsbetingelser.

Komiteen viser til økt antall oppsigelser og permitteringer som følge av redusert aktivitet i petroleumsnæringen.

Komiteen er svært opptatt av å legge forholdene til rette for funksjonshemmede i arbeidslivet og støtter regjeringens satsing på tiltaket funksjonsassistanse i arbeidslivet som regjeringen Solberg gjorde til en permanent ordning, og som i budsjettet for 2017 styrkes ytterligere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter forslaget om å flytte tilskuddet til funksjonsassistanse slik det er foreslått i proposisjonen, men registrerer at dette kun er en omdisponering av midler.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, forutsetter at regjeringen følger nøye med på gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene slik at Stortingets mål for 2017 blir nådd.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er glad for at regjeringen følger arbeidsmarkedet tett og ber om at tiltaksbehovet fortsatt vurderes spesielt nøye i de regionene som er mer utsatt for endringene enn andre, muligheter for omstilling og god kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

I lys av situasjonen på arbeidsmarkedet foreslår regjeringen en styrking av bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak med 1 000 flere plasser for ledige sammenlignet med saldert budsjett 2016. Dette viderefører satsingen som regjeringen igangsatte i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2015 og forsterket i 2016, og legger til rette for at tiltaksnivået i 2. halvår 2016 kan videreføres i 2017. Arbeidsmarkedstiltakene skal bidra til økt omstillingsevne og mobilitet i arbeidsmarkedet i en periode med forventet høy ledighet.

Dette flertallet er svært tilfreds med den omleggingen regjeringen legger opp til i styringen av arbeidsmarkedstiltakene, hvor det skal legges mer fokus på resultater og mindre på telling av aktiviteter.

I lys av den nye innsatsen for ungdom, samt integrering av flyktninger med oppholdstillatelse i arbeidslivet, vil ungdom og innvandrere fra land utenfor EØS-området prioriteres for tiltak i 2017. Dette flertallet er fornøyd med at innsats mot personer som er blitt ledige som følge av utviklingen i oljeindustrien på Sør- og Vestlandet, styrkes betydelig. Innenfor den samlede budsjetttrammen for arbeidsmarkedstiltakene er det blant annet rom for bruk av tiltaket bedriftsintern opplæring (BIO) i regioner med høy ledighet der bedrifter har behov for omstilling. En ny ungdomsinnsats skal fra 2017 gi et styrket arbeidsrettet tilbud til arbeidssøkere under 30 år som etter åtte ukers ledighet står uten tilbud om arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Dette flertallet støtter dette og er enig i at tiltakene iverksettes først på Sør- og Vestlandet.

Dette flertallet viser til at det for 2017 legges til grunn et samlet tiltaksnivå for ledige og personer med nedsatt arbeidsevne på om lag 75 300 plasser, hvorav om lag 17 000 plasser til arbeidsmarkedstiltak for ledige og om lag 58 000 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er svært bekymret for at arbeidsledigheten ser ut til å stabilisere seg på et altfor høyt nivå, og at langtidsledigheten øker. I tillegg har ikke regjeringen

lykkes med å øke sysselsettingen for funksjonshemmede. Også blant de unge er det mange som ikke har arbeid. For mange blir mottakere av arbeidsavklaringspenger over en lang periode, og ungdom er overrepresentert blant de som mottar sosialhjelp. Blant personer med utviklingshemming meldes det om lange ventelister for å få arbeidsrettet tilbud. Felles for mange av de som står utenfor arbeidsmarkedet er at de trenger aktive tiltak for å komme inn igjen i arbeidsmarkedet. Derfor har Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett prioritert å øke antall tiltaksplasser og prioritere ordningen med lønnstilskudd, samtidig som det er satt av midler i ei tiltakspakke som vil øke sysselsettingen i områder der ledigheten er størst.

Disse medlemmer viser til at antall tiltaksplasser ble kraftig redusert i 2014. Forslaget i Prop. 1 S (2016–2017) er kun en videreføring av nivået på tiltakene høsten 2016. I en situasjon med svært høy ledighet, der for mange mottakere av arbeidsavklaringspenger venter for lenge på tiltak og personer med funksjonsnedsettelse er uten tilbud, er det nødvendig med sterkere innsats på arbeidsmarkedstiltakene. Disse medlemmer mener det er behov for mer kraftfulle tiltak enn «å følge nøye med», slik regjeringen adresserer utfordringen i proposisjonen. Totalt styrkes arbeidsmarkedstiltakene med 524 mill. kroner i Arbeiderpartiets alternative budsjett. Av dette er 120 mill. kroner omdisponering av arbeidsavklaringspenger til aktive lønnstilskuddsmidler for å gi flere muligheter til å komme inn i arbeidslivet. Med disse endringene vil de arbeidsrettede tiltakene i budsjettet styrkes for personer som er utenfor arbeidslivet, og det er et tydelig bidrag til å styrke arbeidslinjen. I tillegg settes det av 6,5 mill. kroner til å øke ordninger der regjeringen foreslår kutt ved å unnlate prisjusteringer.

Medlemen i komiteen frå Venstre understrekar at det er ei utfordring å redusere talet på personer som går på arbeidsavklaringspengar (AAP). Eit forsøksprogram kor arbeidsgivarane har blitt gitt lønnstilskot, har vist gode resultat, og denne medlemen ønskjer å doble talet på forsøksstilskot. Difor viser denne medlemen til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å løyve 77 mill. kroner med formål å doble talet på forsøk med lønnstilskot til arbeidsgivar som tilset personar med rett til AAP frå 500 til 1 000 plassar. Dette vil medføre ein auke i tilsegnfullmakt på 14,8 mill. kroner.

POST 76 TILTAK FOR ARBEIDSSØKERE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at

bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke antall tiltaksplasser med 2 000, hvorav 1 000 plasser forbeholdes personer med nedsatt arbeidsevne, samt 175 mill. kroner til økt bruk og oppfølging av personer som kvalifiserer for ordningen med lønnstilskudd.

Det er, etter disse medlemmers mening, særlig behov for en forsterket satsing overfor ungdom. Det trengs særskilt kompetanse i Nav for å arbeide med ungdommens behov og utfordringer på arbeidsmarkedet. Oppfølging, arbeidsmarkedstiltak og arbeidsformidling må styrkes og skreddersys for å få ungdom i arbeid og disse medlemmer viser til forslag i Innst. 49 S (2016–2017) om å forsterke ungdomsgarantiene. Det foreslås å opprette en forsøksordning med Nav ung for personer under 30 år som enten er arbeidsledige eller har avsluttet utdanning, og som skal inn i enten jobb eller utdanning senest etter to måneder. Forsøksordningen rettes mot Vestlandet og det settes av 50 mill. kroner til styrking av Navs arbeid rettet mot ungdom på kap. 605 post 1. Satsing må også ses i sammenheng med en styrking av ordningen med lønnstilskudd og omprioritering av passive tiltak for personer som mottar arbeidsavklaringspenger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter forslag om at flere tiltak kan iverksettes av de ansatte i Nav. Erfaringer fra arbeid etter metodikken «Supported Employment» og «Individual Placement and Support» har vist gode resultater og skal tas i bruk. Det vises i den forbindelse til Innst. 49 S (2016–2017) med forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti som ble enstemmig vedtatt av Stortinget. Forslaget har følgende ordlyd:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Navs tilbud til personer med psykiske lidelser styrkes. De gode erfaringene fra forsøk med individuell jobb-støtte må tas vare på ved at arbeidsmetodikken som er utviklet, videreføres og videreformidles i etaten, etter utløpet av forsøksperiodene»

Disse medlemmer støtter derfor forslaget om at det kan overføres midler fra post 76 til post 1 for å øke graden av egenproduserte tiltak i Nav.

Medlemen i komiteen frå Venstre har som formål å sette folk først i statsbudsjettets rammer. Ei av dei gruppene som er mest avhengig av statleg stønad, er dei med nedsett arbeidsevne. For å følgje arbeidslinja denne regjeringa forfektar, er det

viktig at også dei med nedsett arbeidsevne blir gitt sjansen til å delta i arbeidslivet. Denne medlemmen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å løyve 25 mill. kroner til forsøks- og utviklingstiltak som kjem dei aktørane til gode som rekrutterer arbeidssøkande med nedsett arbeidsevne.

Denne medlemmen merkar seg at som eit resultat av lågkonjunktoren den norske arbeidsmarknaden for tida er påverka av, har ungdomsarbeidsløysa auka betrakteleg. Ungdomsarbeidsløysa er i fleire fylke dobbelt så høg som den blant vaksne arbeidslause, og det er difor regjeringas ansvar å støtte tiltak som førebygg ungdomsarbeidsløysa. Denne medlemmen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å løyve ytterlegare 10 mill. kroner som tilskot til tiltak som førebygg ungdomsarbeidsløysa, i forhold til regjeringas budsjettforslag.

Denne medlemmen meiner at den stigande ungdomsarbeidsløysa, særleg blant ungdom med minoritetsbakgrunn, er alvorleg. Denne medlemmen meiner at det offentlege i større grad må støtte opp om private initiativ og tilbod særleg retta mot unge. Ungdom må få tilbod om jobbsøkarkurs og rådgjeving på eit tidleg tidspunkt. Dette som et supplement til Navs tenester meint for å førebygge arbeidsløysa. Arbeidserfaring i ung alder fremmar ordinær tilknytting til arbeidslivet som vaksen.

Denne medlemmen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått ei løyving til å vidareføre JobbX sitt tilskot på 10 mill. kroner. Tiltaket førebygger ungdomsledigheit gjennom blant anna jobbsøkarkurs og rettleiing.

Denne medlemmen innser også at vanskelegstilte ofte er avhengig av statleg stønad for å kunne delta i den ordinære arbeidsmarknaden. Det har alleie blitt hausta positive erfaringar frå lønnstilskotsordninga som gjer det meir attraktivt å tilsette vanskelegstilte. Denne medlemmen vil sjå ei ytterlegere styrkt ordning og viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å løyve 88,5 mill. kroner for å auke ordninga med 500 plasser utover regjeringas budsjettforslag.

Denne medlemmen registrerer at Idelab i Haugeid bidrar positivt til å forhindre arbeidsløysa i den regionen som er mest påverka av lågkonjunktoren i økonomien. Idelab er eit solid initiativ som hjelper arbeidsløysa med nyetablering. Difor er det ikkje berre eit viktig initiativ, men også eit som er mynta på ein landsdel som for tida er i ein utfordrande økonomisk situasjon. Denne medlemmen viser i denne samanheng til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blei foreslått å løyve 3 mill. kroner til Idelab.

POST 77 VARIG TILRETTELAGT ARBEID

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene, hvor det ble enighet om å øke antallet varig tilrettelagte arbeidsplasser fra 9 400 til 9 700 innenfor rammen under kap. 634 post 77. Flertallet understreker at denne økningen svarer på et behov om flere slike arbeidsplasser, og at brukergruppen er avhengig av ordningen for å delta i arbeidslivet.

Flertallet understreker viktigheten av at tilbudet varig tilrettelagt arbeid (VTA) er kvalitativt godt og gir muligheter for funksjonshemmede og andre uføre til å være i arbeid, med alle de positive effekter dette har for den enkelte og for samfunnet.

Flertallet ser VTA-plasser som en viktig verdisak med utgangspunkt i alle menneskers like og ukrenkelige verdi. Flertallet viser dessuten til at slike plasser etter alt å dømme er en god økonomisk investering for samfunnet. Flertallet viser til at en person i VTA bidrar til høyere verdiskaping ved å produsere varer og tjenester for salg i markedet. Flertallet viser til viktigheten av at arbeidsfokusset står sentralt i tilbudet, har god kvalitet og stimulerer til utvikling hos den enkelte.

Flertallet støtter på denne bakgrunn forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser for øvrig til sine innledende merknader under delkapittelet «arbeid» hvor arbeidsmarkedstiltak omtales.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for at arbeidstilbudet til mennesker med utviklingshemming ikke dekker det behovet som er for tiltaksplasser. Gjennom tilbud om arbeid fremfor passive tiltak, vil flere mennesker med utviklingshemming få økt livskvalitet og bidra til verdiskaping. Dette er dokumentert gjennom flere utredninger. Disse medlemmer mener mennesker med utviklingshemming skal få sine tilbud organisert på samme måte som andre som har behov for arbeidsmarkedstiltak. Dette er i samsvar med FNs konvensjoner. Disse medlemmer viser til at regjeringen flere ganger har kommet med forslag om å overføre ansvaret for ordningen med varig tilrettelagt arbeid til kommunene. Disse medlemmer støtter ikke forslaget fordi arbeid er grunnleggende for alle, og det er ingen grunn til at en gruppe brukere av arbeidsmarkedstiltak skal løsrives fra Nav-systemet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative statsbudsjett, der det ble foreslått at midler avsatt til forsøk med kommunalisering av tiltak omprioriteres, slik at VTA-ord-

ningen kan styrkes med ytterligere 50 plasser. Disse medlemmer viser til budsjettforliket, der antallet plasser økes til 9 700 uten at det bevilges økte midler. Disse medlemmer forutsetter at tilbudet til de svakeste brukerne ikke svekkes. I tillegg viser disse medlemmer til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å styrke tiltaket varig tilrettelagt arbeid med 250 plasser. Totalt styrkes varig tilrettelagt arbeid med i overkant av 300 plasser slik at det med Arbeiderpartiets statbudsjett ville vært rom for til sammen 10 000 plasser. Disse medlemmer støtter ikke forslaget om å gi fullmakt til å overføre midler fra post 77 til post 76.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse forsøket med varig tilrettelagt arbeid (VTA) i kommunal regi.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den foreslåtte rammen, jf. romertall I som er vedtatt i Stortinget i forbindelse med finanskomiteens innstilling. Disse medlemmer vil derfor stemme for romertall I, II, III punkt 1, 4–6, IV - VIII. Disse medlemmer fremmer alternativt forslag til romertall III, punkt 2 og vil stemme imot romertall III punkt 3.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«III Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan:

2. omdisponere inntil 11 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid (VTA) til opprettelse av flere VTA-plasser.»

Medlemmen i komiteen frå Venstre meiner det er viktig at tilbodet om varig tilrettelagt arbeid (VTA) blir utbygga. Dette er snakk om arbeidsplassar for ei sårbar gruppe som er avhengig av statleg stønad for å kunne delta i arbeidsmarknaden. VTA-ordninga har blitt forsømt i fleire år, til tross for stor etterspurnad, og denne medlemmen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett kor det blir foreslått å auke talet på VTA-plassar frå 9 400 til 10 000. Dette vil medføre ein kostnad på 92,6 mill. kroner på statsbudsjettet utover regjeringas budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det er lagt inn midler til ca. 1 000 nye tiltaksplasser under kap. 634 post 76 og til ca. 800 nye plasser under kap. 634 post 77. Dette medlem mener det er riktig og avgjørende viktig å prioritere tiltak for svaker stilte personer i det norske arbeidsmarkedet. Dette medlem ser det som et nødvendig bidrag for utjevning av de økende forskjellene mellom folk at en forsterker virkemiddelapparatet med økt tiltaksbruk når situasjonen i arbeidsmarkedet er så alvorlig som den er nå. Senterpartiets statsbudsjett gir blant annet mulighet for nye tiltaksplasser gjennom lønns-tilskuddsordningen. Dette medlem mener lønns-tilskudd er et meget godt arbeidsrettet tiltak fordi kvalifiseringen mot jobb foregår ute i det ordinære arbeidslivet, i samarbeid med lokale arbeidsgivere, i et vanlig arbeidsmiljø. Når Senterpartiet i tillegg prioriterer 800 nye plasser i tiltaket varig tilrettelagt arbeid, er det fordi VTA-ordningen gir mennesker med varig nedsatt arbeidsevne mulighet til å delta i arbeidslivet, og gir en meningsfull, aktiv og selvstendig hverdag for dem som ikke har mulighet til å komme inn på det ordinære arbeidsmarkedet. Økningen i VTA-plasser er nødvendig for at ungdom som er berettiget til ordningen, automatisk skal få VTA-plass når de har fullført videregående skole.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Norge er i en situasjon med høy arbeidsløshet. Dette medlem er overrasket over at regjeringen velger å legge frem et budsjett der tiltaksnivået bare økes moderat. Dette medlem viser til at det er spesielt viktig å gripe raskt fatt i arbeidsløsheten blant unge, og at regjeringen ikke ser ut til å ha skikkelig oversikt over hvor lenge unge venter på nødvendige tiltak. Dette medlem understreker hvor viktig det er at unge som trenger hjelp, ikke henvises til sofaen. Dette medlem viser til alternativt statsbudsjett fra Sosialistisk Venstreparti, der det settes av 350 mill. kroner til tiltak og oppfølging av ungdom. Dette medlem viser videre til at tiltaksnivået for arbeidsløse generelt må økes, og setter av penger til 2 000 flere plasser i sitt alternative budsjett. Dette er ikke tiden for å spare på tiltak.

Videre viser dette medlem til at mange mennesker som trenger varig tilrettelagt arbeid, mangler plass, og foreslår å styrke tiltaksnivået sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til avtalen mellom regjeringspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti, der varig tilrettelagt arbeid utsettes for det som nærmest må omtales som en ren avledningsmanøver. På spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti forklarer finansministeren, som sant er, at flere tiltaksplasser i

varig tilrettelagt arbeid koster penger. Penger til tiltak og penger til administrasjon. Dette medlem viser til at budsjettavtalen går inn for at antall plasser øker med tre hundre, uten en eneste krone ekstra i budsjettet. Dette medlem vil peke på at i virkelighetens verden er det nok sånn at flere plasser uten flere kroner fører til at tilbudet til de mest utsatte, som i dag bruker VTA, vil svekkes. Dette medlem vil advare mot slik talltriksing og useriøs omgang med arbeidsplassene til helt ekte mennesker.

3.2.6 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn

Det foreslås bevilget 30 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 47 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 22,2 mill. kroner under kap. 3635 for 2017 mot 31,230 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen merker seg at den betydelige nedgangen i antall mottakere av ventelønn som har vært de senere årene, har fortsatt også i år. Antallet mottakere er nå nede i 260 personer. Nå er også 86 pst. av mottakerne 60 år eller eldre. Nedgangen skyldes lav tilgang av nye mottakere, samtidig som avgangen er høy.

Komiteen er fornøyd med at ordningen gradvis omfatter færre brukere. Ventelønn og vartpenger var ordninger som ble etablert for snaue hundre år siden, henholdsvis i 1918 og 1917. Den inntektssikring som de skulle gi, ivaretas nå godt av andre ordninger. Det er også et tverrpolitisk mål å få flere seniorer til å stå i arbeidslivet, og egne ordninger som gjør det enkelt å støte de eldre ut av arbeidslivet, kan derfor virke i motsatt retning av målene. Det er tverrpolitisk enighet om at spesielt aldersgruppen over 62 år har for lav yrkesdeltakelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil likevel understreke at ordningen er et viktig sikkerhetsnett for de som rammes av omstillinger, og som ikke har mulighet til annet arbeid.

3.2.7 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Det foreslås bevilget 3 562,2 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 3 828,1 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens føringer og understreker at formålet med stønadene er å bidra til at enslige forsørgere skal bli i stand til å forsørge seg selv gjennom arbeid.

Komiteen merker seg at det ved utgangen av 2015 var om lag 18 000 mottakere av overgangsstønad og til sammen om lag 24 900 som mottok over-

gangsstønad og/eller stønad til barnetilsyn. Antallet mottakere av overgangsstønad gikk ned med om lag 1 200 personer fra året før. I juni 2016 var antallet mottakere av overgangsstønad 12 pst. lavere enn i juni 2015.

Komiteen viser til at regelendringene som trådte i kraft 1. januar 2016, innebærer at tilskudd til flytting ikke lenger er en stønadsordning, men en av tilleggsstønadene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen fortsetter sin praksis med skjulte kutt ved å unnlate å prisjustere stønadene. Dette er et forslag for økte forskjeller, noe disse medlemmer ikke kan støtte, samtidig som det gis store skattecutt til de med store formuer. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjetter, der posten økes med 11 mill. kroner.

3.2.8 Kap. 2650 Sykepenger

Det foreslås bevilget 41 143,656 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 40 769,704 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at sykepenger bevilges som en overslagsbevilgning og vil dermed justeres etter behovet.

Komiteen merker seg at det var en svak økning i antallet sykepengetilfeller, men en reduksjon i varigheten. Det bør være et prioritert mål å redusere sykefraværet. Fravær fra arbeid er ikke bra for den enkelte arbeidstaker, virksomheten eller samfunnet. Det ligger plikter på arbeidsgiver, Nav og den ansatte selv for oppfølging og aktivitet. Hensikten er en reduksjon i sykefraværet som er til gagn for alle parter.

POST 70 SYKEPENGER FOR ARBEIDSTAKERE

Komiteen merker seg at bevilgningen reduseres noe grunnet utviklingen i sykefraværet hittil i 2016, som gir utslag i prognosene for 2017.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett med en reduksjon på 6 mill. kroner under denne posten. Bakgrunnen for kuttet er å sette nedre grense for sykepenger lik «frikortgrensen». Departementet har i svar på spørsmål om dette vist til at innsparingseffekt i 2017 av å øke inntektsgrunnlag for rett til sykepenger fra 1. januar 2017 kan anslås til om lag 5,8 mill. på dette grunnlag.

POST 71 SYKEPENGER TIL SELVSTENDIGE

Medlemmen i komiteen frå Venstre identifiserer styrkinga av sjølvstendig næringsdri-

vandes sjukelønnsordning som eit viktig instrument kor formålet er å gjere det lettare å etablere ei eiga bedrift. Denne medlemen viser i denne samanhengen til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått ei opptrapping av den beståande ordninga med rett til sjukepengar frå 65 til 80 pst. kompensasjon frå og med 17. dag. Kostnaden for dette tiltaket vil komme på 171 mill. kroner utover regjeringas budsjettforslag.

POST 73 TILRETTELEGGINGSTILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen fortsetter sin praksis med skjulte kutt ved å unnlate å prisjustere stønadene. Dette er et forslag for økte forskjeller, noe disse medlemmer ikke kan støtte, samtidig som det gis store skatteknutt til de med store formuer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjetter, der posten er økt med 5 mill. kroner.

POST 75 FERIEPENGER AV SYKEPENGER

Medlemen i komiteen frå Venstre meiner det ville verte meir effektivt om arbeidsgivarane tar over finansieringsansvaret for feriepengar og viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått eit kutt på 1,907 mrd. kroner og ein innsparingseffekt på 675 mill. kroner tatt i betraktning at arbeidsgivarane blir kompenserte med at deira finansieringsperiode avkortast frå 16 til 14 dagar. I tillegg kjem tilskot til bedriftshelsetenester i alle bedrifter, ikkje berre i IA-bedrifter.

Denne medlemen merkar seg at arbeidsgivar må kompenseras for å overta ansvaret for feriepengar. Difor viser denne medlemen til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å redusere arbeidsgivarens finansieringsperiode frå 16 til 14 dagar med ein kostnad på 1,23 mrd. kroner og ein antatt innsparingseffekt på 800 mill. kroner.

Denne medlemen viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å frita arbeidsgivarane for ansvaret med å betale sjukepengar for korttidssjukefråvær i samband med svangerskap med ein budsjettert kostnad på 67,5 mill. kroner. Denne rettsbaserte ordninga vil erstatte dagens søknadsordning, samstundes som tiltaket er eit ubyråkratisk bidrag til likestilling i Norge. Anslagsvis vil dette bety ein 50 pst. auke i talet på arbeidsgjevarar som tar nytte av ordninga i forhold til dei som i skrivande stund mottar refusjon basert på søknad.

3.2.9 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 35 220 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 34 944,8 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen merker seg at den nedgangen i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger som har vært de senere årene, har fortsatt også i år. Antallet mottakere er nå nede i 150 000 personer. Nedgangen skyldes flere forhold. Først og fremst er det en naturlig utvikling som følge av de ordninger som AAP erstattet, og hvor mange brukere har nådd maksimaltid.

Komiteen viser til at det er et mål at flest mulig får delta i det ordinære arbeidslivet. Arbeidsavklaringspenger bør derfor i størst mulig grad gi muligheten for at den enkelte enten kan gå tilbake til ordinær jobb, eller for å avklare restarbeidsevne og hvordan denne best kan brukes. Det er viktig at arbeidsavklaringspenger ikke blir et «venterom» på veien til uføretrygd. Aktiv dialog med Nav, helsevesen og andre er viktige virkemiddel for at tiden med arbeidsavklaringspenger skal kunne benyttes konstruktivt for den enkelte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er om lag 200 000 personer med nedsatt arbeidsevne som er registrert hos Nav. Av disse mottar 72 pst. arbeidsavklaringspenger. Arbeids- og velferdsetaten anslår at om lag 60 pst. av disse har behov for arbeidsmarkedstiltak, men at bare halvparten har tiltak. Disse medlemmer mener det er nødvendig å vektlegge dette misforholdet i arbeidet med å gjøre ordningen mer treffsikker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår derfor at det overføres 120 mill. kroner til kap. 634 post 76 for å gi flere unge mottakere av arbeidsavklaringspenger tilbud om arbeid. Til sammen styrkes lønnstilskudd med 175 mill. kroner i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, noe som gir rom for en betydelig økt bruk av lønnstilskudd.

Medlemen i komiteen frå Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å etablere 500 nye plassar med lønnstilskot for personar med rett på arbeidsavklaringspengar (AAP). Dette vil føre til ei budsjettinnsparing på 91,8 mill. kroner.

Denne medlemen påpeiker at reduksjon i maksimal varigheit i arbeidsavklaringspengar blir foreslått endras frå fire til tre år i Venstres alternative statsbudsjett. Dette forslaget vil medføre ei netto innsparing på anslagsvis 2,2 mrd. kroner, til tross for ein antatt auke i uførepensjonskostnadene.

3.2.10 Kap. 2655 Uførehet

Det foreslås bevilget 83 953 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 78 975 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at et mål med uførepolitikken er å forhindre utenforskap. Derfor må det være gode ordninger for de som er varig uføre. Flertallet vil påpeke at antallet uføre er høyt, og at det derfor er viktig å skape et arbeidsliv som har plass til flere. Arbeidskraft er samfunnets viktigste ressurs, og arbeid er enkeltmenneskets viktigste arena for selvrealisering utenfor familien. Nav er en viktig deltaker i å hjelpe uføre med å benytte sin restarbeidsevne. Samtidig er det nå mye enklere enn før, da uførereformen har bygget ned terskler mot arbeidsdeltakelse. Det skal alltid lønne seg å jobbe, samtidig som uføretrygd skal gi et anstendig og godt liv for den enkelte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. 15 S (2015–2016) Statsbudsjettet for 2016, der en enstemmig komité understreket viktigheten av å ha en god uføreordning som et sosialt sikkerhetsnett for mennesker som av ulike årsaker ikke kan stå i arbeid. Disse medlemmer viser til at ny uføretrygd ble vedtatt 16. desember 2011 av et enstemmig storting og trådte i kraft 1. januar 2015. I tillegg til sikring av inntekt for dem som ikke kan arbeide, var en viktig side ved reformen at det skulle bli lettere å kombinere uføretrygd med arbeid for dem som har en restarbeidsevne. Uføretrygden ble i den forbindelse løsrevet fra pensjonssystemet og endret til en ordning som erstatter tap i fremtidig arbeidsinntekt. Endringen innebærer at uføretrygd nå beskattes som lønn i stedet for som pensjonsinntekt. Av den grunn ble brutto uføretrygd økt for å kompensere for økt skatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i ettertid har vist seg en del uforutsette virkninger, som har medført at Stortingets forutsetning om en utbetaling til uføre om lag på samme nivå som før reformen, ikke gjelder alle. Disse medlemmer viser i den forbindelse til at Stortinget etter initiativ fra Arbeiderpartiet, gjennomførte en initiativdebatt om virkningene av uførereformen 7. april 2015. Disse medlemmer er tilfreds med at regjeringen etter debatten valgte å utvide overgangsordningen for uføre med gjeld fra å omfatte personer som tapte mer enn 6 000 kroner, til å omfatte personer som tapte mer enn 4 000 kroner, men viser samtidig til at denne ordningen er midlertidig og

skal fases ut over en treårsperiode. Det vises til at komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti derfor ba regjeringen snarest mulig komme tilbake med en vurdering av en mer permanent løsning.

Disse medlemmer konstaterer at det ikke har skjedd.

Disse medlemmer viser videre til følgende merknad fra en samlet komité i Innst. 15 S (2015–2016) til statsbudsjettet for 2016:

«Komiteen merker seg at de endelige virkningene av uførereformen først vil fremgå når likningen for 2015 foreligger, og ser frem til at regjeringen på egnet måte kommer tilbake til Stortinget med dette.»

Disse medlemmer viser til at likningen for 2015 nå foreligger, men uten at regjeringen så langt har fulgt opp henstillingen fra et samlet storting, verken i budsjettproposisjonen for 2017 eller på annen måte.

I tråd med forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2015–2016), fremmer disse medlemmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge opp henstillingen fra et enstemmig storting og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en gjennomgang av utilsiktede virkninger av uførereformen, basert på ligningstall for 2015, herunder å finne en langsiktig løsning for dem som opplever å få redusert nettoinntekt fra 1. januar 2015.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til statsbudsjett for 2016, der Arbeiderpartiet foreslo en betydelig satsing utover regjeringens forslag til forebygging av vold i nære relasjoner og til oppfølging av ofrene. Regjeringen har vært bekymret for økningen i antall unge uføre med psykiske lidelser. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Dokument 15:554 (2013–2014) med spørsmål fra Arbeiderpartiet om hvor stor andel av de yngre uføre med psykiske lidelser som er ofre for vold i nære relasjoner, og der statsråden svarer at det ikke finnes noen slik oversikt. Det vises i den forbindelse til regjeringens statusrapport for handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014–2017) punkt 12 om styrket forskning rundt helsemessige konsekvenser av vold i nære relasjoner. Disse medlemmer understreker viktigheten av at denne forskningen også omfatter i hvilken grad ofre for vold i nære relasjoner og deres barn etter hvert blir uføre som følge av de fysiske og psykiske skadene de påføres av slik vold.

Medlemen i komiteen frå Venstre ønsker å gjere kvardagen enklare for mange uføretrygda med barn og viser til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir løyva 18 mill. kroner for å heve grensene på maksimal utbetaling av uføretrygd inkludert barnetillegg til 99 pst. av tidlegare lønn utover regjeringas budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Venstre ikke prioriterte reversering av kuttet til barn av uføre høyt nok til at det ble substansiell endring i budsjettforliket.

Dette medlem viser til at uføretrygd er erstatning for tapte muligheter til å tjene penger på arbeid. Mange, særlig eldre arbeidstakere, får uføretrygd frem mot pensjonsalder. Dette medlem understreker at det er et mål at flest mulig kan stå i arbeid, og at færrest mulig dermed trenger uføretrygd. Gjennom de siste årene har regjeringen Solberg gjennomført flere harde anslag mot uføre. Overgangen fra gammel uførepensjon til ny uføretrygd ble brukt til å kutte i trygdene, direkte i strid med Stortingets bestilling da uførereformen ble behandlet. Mange er blitt fattigere.

POST 70 UFØRETRYGD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene, hvor det ble enighet om å utvide overgangsordningen for barnetillegget i uførereformen til 2021. Tidligere vedtatt overgangsordning på tre år innebærer at for uføretrygdede som hadde krav på barnetillegg per 31. desember 2015, er taket 110 pst. i 2016, 105 pst. i 2017 og 100 pst. i 2018. Fra 2019 er taket på 95 pst. for alle. Flertallet ønsker å justere nedtrappingen, slik at barnetillegget blir 107 pst. fra 2017, og lar regjeringen iverksette dette på den mest mulig hensiktsmessige måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine merknader i Innst. 15 S (2015–2016), der disse medlemmer viste til at regjeringen allerede i budsjettforslaget for 2015 foreslo omfattende kutt i barnetillegget til uføre. Gjennom budsjettforliket i Stortinget med støttepartiene Kristelig Folkeparti og Venstre ble kuttet begrenset til et tak på 95 pst. av tidligere inntekt. Disse medlemmer viser til sine merknader i Innst. 15 S (2014–2015) til statsbudsjettet for 2015, der Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti gikk imot disse kuttene i det behovsprøvde barnetillegget, for å finansiere tilsvarende kutt i skattebidragene til fellesskapet fra dem som har mest.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at for uføretrygdede med omsorgsansvar for flere barn vil kombinasjonen av uføretrygd og barnetillegg kunne overstige den uføretrygdedes tidligere arbeidsinntekt. Dette er et nødvendig unntak fra prinsippet om at det skal lønne seg å arbeide, siden det gjelder personer med stort omsorgsansvar som tidligere har hatt arbeid i lavinntektsyrker.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets merknad i Innst. 81 L (2014–2015), sitat:

«Komiteens medlem fra Senterpartiet går imot å innføre et tak på uføretrygd for samlet uføretrygd og behovsprøvd barnetillegg på 95 prosent av inntekt før uførhet. Dette fordi endringen rammer økonomisk inntektssvake foreldre med flere barn, altså de som har størst behov for samfunnets beivågenhet. Alle familier trenger en minsteinntekt til nøkternt livsopphold. Samfunnet må stille opp i noen tilfeller selv om ytelsene samlet gir større inntekt enn inntekt før uførhet. Uførhet innebærer et så stort tap av livskvalitet og livsmuligheter at det etter dette medlems syn må kompenseres med behovsprøvd barnetillegg uten samlet tak.»

Medlemen i komiteen frå Venstre viser til budsjettavtala mellom samarbeidspartia, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, som foreslår å utvide overgangsordning rundt barnetillegget til 2021. Denne medlemen er nøgd med at dette gjer det enklare for uføre å vende seg til den nye ordninga.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil særlig peke på kuttene i barnetillegg for uføre. Her har regjeringen, Venstre og Kristelig Folkeparti valgt å sende allerede fattige unger ut i verre fattigdom, som følge av at foreldrene deres er for syke til å jobbe. Kuttene viser seg å være mye større enn beregnet. Dette medlem er skuffet over at Venstre hjalp regjeringspartiene til å stoppe forslaget om, i det minste, å evaluere situasjonen til de rammede familiene. Dette medlem mener det ville vært et tegn på voksenhet om et slikt forslag kunne få støtte fra kuttpartnerne. Den gang ei.

3.2.11 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Det foreslås bevilget 9 584,140 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 9 582,440 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kapitlet om grunn- og hjelpestønad omfatter ordninger som skal gi økono-

misk kompensasjon til personer som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte har ekstrautgifter eller behov for særskilt tilsyn og pleie. Disse medlemmer viser til at regjeringen i tidligere budsjetter har fått støtte fra Stortingets flertall til å kutte i disse ordningene, herunder stønad til bil i gruppe 1 til personer med behov for bil for å fungere i dagliglivet, noe disse medlemmer har gått i mot.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i statsbudsjettet, for 2017 fortsetter sin praksis med skjulte kutt ved å unnlate å prisjustere stønadene. På dette kapittelet gjelder det grunnstønad, hjelpestønad, tilskudd til biler, bedring av funksjonsevnen og ortopediske hjelpemidler. Disse medlemmer er kritiske til regjeringens og stortingsflertallets konsekvente politikk med å kutte i stønadene til dem som har minst, for å finansiere store skatteuttak til dem som har mest.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2017, der 146 mill. kroner er lagt inn for å sikre prisjustering av stønadene i folketrygden.

Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2017 hvor følgende forslag ble fremmet, sammenliknet med regjeringens forslag:

«Post 70 Grunnstønad økes med 43 mill. kroner.»

«Post 71 Hjelpestønad økes med 38 mill. kroner.»

«Post 74 Tilskudd til biler økes med 0,5 mill. kroner.»

«Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler økes med 1,3 mill. kroner.»

«Post 77 Ortopediske hjelpemidler økes med 15 mill. kroner.»

«Post 78 Høreapparater økes med 15 mill. kroner.»

POST 74 TILSKUDD TIL BILER

Komiteen viser til at det ble gjort endringer i bilstøndsordningen ved behandlingen av statsbudsjettet for 2015, jf. Prop. 1 S (2014–2015) og Innst. 15 S (2014–2015). Tilskuddet til bil i gruppe 1 (stønad til ordinære personbiler) ble begrenset til kun å omfatte personer som har behov for å komme seg til og fra arbeid eller utdanning. Utgiftene til dette for-

målet har gått sterkt ned. For biler i gruppe 2 har antall søknader gått opp.

Komiteen viser til at det er lagt til grunn en volumvekst på 1 pst. for 2017. Tilskuddsrammen for stønad til bil i gruppe 1 foreslås nominelt videreført i 2017. For stønad til bil i gruppe 2 er det lagt til grunn en prisøkning på 2,25 pst. For 2017 foreslås en bevilgning på 709,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til merknad fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2015–2016) Statsbudsjettet for 2016, der disse partiene viste til Norges Handikapforbunds (NHF's) påpekning av at statsrådets løfte om ny søknad om firehjulstrekkere til bruk i dagliglivet måtte holdes og sendes på høring, og at bortfall av bil i gruppe 1 for dem som ikke er i arbeid eller utdanning, er i strid med FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det å komme seg til legen eller på butikken for folk som sliter med å komme seg rundt i samfunnet, ikke lenger vurderes som verdig for bilstønad. Dette medlem mener kuttet i bilstønad til folk som helt åpenbart har behov for slik stønad for å kunne delta i samfunnet, er diskriminerende. Dette medlem foreslår derfor å utvide bilstøndsordningen igjen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre bilstøndsordningen slik at de menneskene som ikke lenger får nødvendig hjelp til å komme seg på butikken, til legen og rundt i samfunnet, på ny kan få støtte.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering for å gi fullt innsyn i hvordan bilstønadskuttene påvirker livene til de som nå har mistet et verdifullt hjelpemiddel.»

POST 76 BEDRING AV FUNKSJONSEVNE, HJELPEMIDLER

Komiteen viser til en økning i budsjettet på 18,3 mill. kroner for å sikre at døvblinde har en reell mulighet til deltakelse i fysisk aktivitet, trening, kafebepesøk og fritidsaktiviteter. Det foreslås å utvide ret-

ten til tolke- og ledsagerhjelp i folketrygden. I dag er retten til tolke- og ledsagerhjelp kun knyttet til den døvblindes behov for å kommunisere med andre og ikke en rett til stønad og hjelp i dagliglivet for øvrig. Komiteen viser til at døvblinde er en gruppe mennesker som er helt avhengig av tolk- og ledsagerhjelp for å fungere i samfunnet på lik linje med andre. Komiteen synes det er bra at regjeringen legger opp til å endre dagens regelverk ved å foreslå en lovendring i folketrygdloven § 10-8, med et unntak når det gjelder tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde, og folketrygdloven § 10-6 ved at det gjøres et unntak fra den generelle begrensningen for tolke- og ledsagerordningen når det gjelder fritidsaktiviteter.

Komiteen ber regjeringen foreta en vurdering av om støtteordningene for parykk for personer med diagnosen alopecia er gode nok og spesielt vurdere om grensen for særskilt støtte bør økes fra 18 år til 26 år.

POST 79 AKTIVITETSHJELPEMIDLER TIL PERSONER OVER 26 ÅR

Komiteen viser til at ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år er rammestyrt. For 2017 er det lagt til grunn en prisøkning på 2,25 pst., som innebærer en bevilgning på 47,7 mill. kroner i 2017.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.2.12 *Kap. 5701 Diverse inntekter*

Det foreslås bevilget 2 007,940 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 2 029,480 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.2.13 *Kap. 2541 Dagpenger*

Det foreslås bevilget 16 300 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 15 264 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at budsjettposten øker med 6,8 pst. fra 2016 til 2017, og at arbeidsledigheten fortsatt er ventet å holde seg på et høyt nivå i neste år. Komiteen merker seg antall ledige i første halvår i 2016 var på 78 500 i gjennomsnitt, og at det er forventet noe flere dagpengemottakere i 2017.

Komiteen viser til at LO og Norsk Industri i lang tid har sett behovet for å kunne øke lengden en bedrift kan permittere sine ansatte. I lønnsoppgjøret ble dette reist som et felles krav fra NHO og LO, og

regjeringen foreslo etter dette en utvidelse av permitteringsregelverket. Proposisjonen viser at det er i overkant av 5 000 helt ledige permitterte og i underkant av 3 800 delvis ledige permitterte av total 78 500 ledige. Komiteen er tilfreds med at partene var tydelige på behovet for å øke permitteringslengden, fordi dette er viktig for at bedriftene skal beholde kompetansen for å møte fremtidige konkurranser om oppdrag. Komiteen registrerer også at den gjennomsnittlige ledighetsperioden for en dagpengemottaker var 21 uker i 2015, noe som var en svak nedgang fra forrige år.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteen er bekymret for alle som nå har vært ledig i lang tid og dermed står i fare for å miste dagpenger. Dersom disse ikke får tilbud om tiltak, øker faren for at de blir stående utenfor arbeidsmarkedet permanent. Samtidig vil kommunenes utgifter til sosialhjelp øke. Det er derfor nødvendig med økt innsats for å motvirke ledigheten.

Komiteen viser til henvendelser til komiteen og departementer fra kommuner i Stavanger-regionen der man uttrykker bekymring for hva som skjer med langtidsledige som går utover dagpengeperioden på 104 uker.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, ber derfor regjeringen og Nav om å følge utviklingen spesielt nøye og finne en egnet form for samarbeid med kommuner, utdanningsinstitusjoner og/eller andre relevante aktører for å redusere langtidsledigheten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener dette viser at det trengs en sterkere innsats enn det regjeringspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti legger opp i budsjettet, og viser til de respektive partiers forslag i finansinnstillingen, der det er en betydelig økt innsats mot ledigheten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til statsbudsjettsspørsmål nr. 584 fra Arbeiderpartiet om omfanget av bruk av mobilitetskrav for å få dagpenger som regjeringen varslet som en betydelig innskjerping av dagpengeordningen. Svaret fra regjeringen viser at dette er brukt i svært begrenset omfang. Dette i en situasjon der det ofte vises til at det er ledige jobber i andre områder enn på Vestlandet. Disse medlemmer registrerer derfor at dette kun var et retorisk grep som ikke har blitt fulgt opp i praktisk politikk.

Medlemen i komiteen frå Venstre merkar seg at små og mellomstore bedrifter er hjørnesteinen i norsk arbeidslivspolitik. For å legge til rette for fleire slike bedrifter er det viktig at regjeringa gjer det lettare å begynne som sjølvstendig næringsdrivande. Denne medlemen viser blant anna til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å la sjølvstendig næringsdrivande behalde opprett rett til dagpengar i inntil tre år ved overgang frå lønna arbeid til eiga verksemd. Dette vil minske terskelen for å starte eiga bedrift som sjølvstendig næringsdrivande, og tiltaket vil neppe ha budsjetteffekt i budsjettåret 2017. Først i 2018 kan ein rekne med påkomne utgifter på 216 mill. kroner.

Denne medlemen viser til at Venstres alternative statsbudsjett vil føre til ei innsparing på 570 mill. kroner som ei følge av ein reduksjon i dagpengeutbetalingar som ein konsekvens av 2 500 nye arbeidsplassar skapte som eit resultat av dei samla postane i Venstres alternative statsbudsjett. Resultatet vil på bakgrunn av eit moderat anslag spare skattebetalane 570 mill. kroner.

3.2.14 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Det foreslås bevilget 30,2 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 35,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.2.15 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 975 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 860 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.2.16 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 220 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 205 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.3 Resultatområde 3 Pensjon

3.3.1 Kap. 611 Pensjon av statskassen

Det foreslås bevilget 20,2 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 18,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at pensjon av statskassen (billighetspensjon) er en særordning som ytes med hjemmel i Grunnloven § 75 bokstav i. Ordningen omfatter grupper som ikke har tjent opp pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasse, men får utbetalt pensjoner likevel. Ordningen blir administrert i samarbeid med Utenriksdepartementet, og pensjonen utbetales gjennom utenriksstjenesten.

Komiteen viser også til at det er blitt vurdert en alternativ pensjonsløsning for disse aktuelle gruppene, men at konklusjonen ble å beholde ordningen fordi Stortinget også i fremtiden bør kunne gi pensjon fra statskassen i særskilte tilfeller.

Komiteen tar denne vurderingen til etterretning, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.3.2 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 5 562,168 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 10 465 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at reduksjonen i bevilgningsforslaget skyldes en ny og forenklet modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse som gjøres gjeldende fra 2017. Fra 2017 skal de fleste statlige virksomhetene som i dag ikke betaler pensjonspremie til Statens pensjonskasse, betale 12 pst. arbeidsgiverandel, samt 2 pst. medlemsavgift.

Flertallet viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets merknader i kommunal- og forvaltningskomiteens Innst. 16 S (2016–2017) til statsbudsjettet for 2017.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen med den nye pensjonsbetalingsordningen gjør enda et fremstøt for at kommersielle skal få lettere tilgang til felleskassen. Dette medlem advarer mot en utvikling der penger sløses bort, og der lønns- og arbeidsvilkår forverres. Dette er en oppskrift på dårligere statsadministrasjon og dårligere velferd på sikt. Dette medlem støtter ikke en slik politikk.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene, hvor det ble enighet om å øke pensjonen for enslige alderspensjonister med minstepensjon med 4 000 kroner. Flertallet viser også til omtale av dette under kap. 2670 post 73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv.

3.3.3 *Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden*

Det foreslås bevilget 302,2 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 1 190 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

3.3.4 *Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*

Det foreslås bevilget 4 536 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 6 243 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 18 428 mill. kroner under kap. 3614 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 17 034 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Forslagene til bevilgning på både kap. 614 og 3614 inkluderer 90-poster som blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet, jf. Innst. 5 S (2016–2017) fra finanskomiteen.

Komiteen viser til at verdien av boliglån i Statens pensjonskasse gradvis er redusert gjennom påslag i normrenta, både etter forslag fra regjeringen og som ledd i budsjettforlik i Stortinget, noe som gir seg utslag i færre nye lån og en reduksjon i låneporteføljen. Komiteen merker seg at regjeringen antar at nedgangen vil fortsette i 2017.

3.3.5 *Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*

Det foreslås bevilget 1 075 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 1 948 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at det fra 1. mars 2016 ble innført en ny modell for fastsettelse av normrenta, som ble forventet å gi mindre forskjell mellom normrenta og markedsrenta over tid. Komiteen viser til at det i budsjettforslaget fra regjeringen er lagt til grunn en effektiv rente på 2 pst. i 2017.

3.3.6 *Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring*

Det foreslås bevilget 96 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 92 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 130 mill. kroner under kap. 3615 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 148 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til felles merknader i Innst. 15 S (2015–2016) Statsbudsjettet for 2016 fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Der viste disse partiene til Dokument 15:910 (2013–2014) og til merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2014–2015). De tre partienes medlemmer i komiteen kritiserte der regjeringen Solberg for å trekke Prop. 193 L (2012–2013) Lov om arbeidsskadeforsikring, fra regjeringen Stoltenberg II, som fremmet forslag til ny arbeidsskadeforsikring. Forslaget innebar en ordning som er enklere for den enkelte å forholde seg til, bedre tilpasset dagens arbeidsliv og mindre ressurskrevende for samfunnet. Disse medlemmer viser i den forbindelse til spørsmål i ordinær spørretime i Stortinget 9. november 2016, der statsråden gjorde det klart at dette ikke var et prioritert område for sittende regjering. Disse medlemmer viser til at ny arbeidsskadeforsikring har vært vurdert helt siden 2001, og ber regjeringen snarest mulig legge forslag om ny arbeidsskadeforsikring frem for Stortinget.

3.3.7 *Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring*

Det foreslås bevilget 194 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 189 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 101 mill. kroner under kap. 3616 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 105 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.3.8 *Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse*

Det foreslås bevilget 30,876 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 9,438 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 38,070 mill. kroner under kap. 5470 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 18,070 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at Statens pensjonskasse er en forvaltningsbedrift, jf. § 7 i bevilgningsreglementet. Dette innebærer at Statens pensjonskasses driftsbudsjett er nettobudsjettet. Det er etablert et klart skille mellom pensjons- og forsikringsordningene, og det administrative apparatet i virksomheten som forvalter og administrerer ordningene. Regnskapsmessig er det etablert en enhet for pensjons- og forsikringsordningene og en annen enhet for administrasjonsapparatet. Statens pensjonskasse som forvaltningsbedrift har en aktivitetsbasert økonomimodell der virksomheten får betalt for å administrere de ulike ytelsene.

Komiteen har merket seg at Statens pensjonskasse for 2015 har med god margin nådd sine mål og resultatkrav for 2015 og fortsatt arbeidet med å effektivisere organisasjonen og arbeidsoppgavene. Komiteen merker seg at regjeringen viderefører forventningene om at Statens pensjonskasse for 2017 skal utbetale rett ytelse til rett tid, fastsette og kreve inn rett premie til rett tid, sørge for at tjenester og informasjon er tilpasset medlemsvirksomhetenes og medlemmenes behov.

Komiteen er også opptatt av at Statens pensjonskasse skal sørge for effektiv drift og god gjennomføring av reformer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at det i 2009 ikke lyktes for regjeringen Stoltenberg II å bli enig med arbeidslivets organisasjoner om en ny offentlig tjenstepensjon. Dette er den største uavklarte delen av pensjonsreformen. Flertallet har også merket seg at det i 2015 lyktes regjeringen å få i gang et større utredningsarbeid om offentlig tjenstepensjon, og at arbeidstakernes organisasjoner har vært sterkt involvert i utredningsarbeidet. Flertallet merker seg at regjeringen har lagt til rette for reelle drøftinger med arbeidstakernes organisasjoner, samt at disse skal ha anledning til å forankre en avtale i sine respektive organisasjoner. Flertallet registrerer at uenighet om hvorvidt offentlig tjenstepensjon skal avtales i tariffforhandlinger har forsinket prosessen, men håper regjeringen og organisasjonene kan enes om en ryddig måte å avslutte drøftingene om ny offentlig tjenstepensjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til at forhandlingene om nye regler for offentlige tjenstepensjoner brøt sammen våren 2016, fordi regjeringen avviste at dette på vanlig måte skulle være gjenstand for uravstemning blant medlemmene. Disse medlemmer er kritiske til regjeringens handlemåte i denne saken, særlig på bakgrunn av at partene var nær enighet om en avtale.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmen frå Senterpartiet, viser til følgende forslag som blei vedtatt i forbindelse med behandlingen av finansinnstillinga:

«Stortinget ber regjeringa på egna måte fremme ei sak om å vurdere å oppheve reglene som gjer at man må ha vært medlem av Statens pensjonskasse i tre år for å få rett til tilleggspensjon.»

Eit anna fleirtal, medlemene frå Høyre, Framstegspartiet og Venstre, merkar seg den innlåsande effekten av dagens ordning som seier at ein må ha vært medlem av Statens pensjonskasse i tre år for å opparbeide rett til tilleggspensjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til forslag 100 i finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet varslet støtte til deler av forslaget. På denne bakgrunn støtter disse medlemmer dette forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 156 L (2015–2016) Endringer i lov om Statens pensjonskasse mv. (minstegrense for rett til medlemskap), jf. Innst. 76 L (2015–2016), der disse partier fremmet forslag om å oppheve minstegrensen for rett til medlemskap i de lovbestemte tjenstepensjonsordningene.

Komiteens medlem fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at offentlig tjenstepensjon er en del av avtaleverket, og må behandles i samsvar med det.

3.3.9 *Kap. 660 Krigspensjon*

Det foreslås bevilget 301 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 340 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at krigspensjon er en invalidepensjon for personer som har mén eller redusert arbeidsevne som følge av skade eller påkjenninger

under krigsdeltakelse, motstandsvirksomhet, politisk fangenskap eller sjøtjeneste under andre verdenskrig. Komiteen merker seg at personer som har mén eller redusert arbeidsevne som følge av det samme i tidsperioden etter andre verdenskrig, ikke er omfattet av samme ordning. Komiteen viser til formulering fra regjeringserklæringen på dette punkt, hvor regjeringen vil:

«Forbedre oppfølgingen av Forsvarets veteraner, særlig gjennom tiltak i Statens pensjonskasse, NAV og helsevesenet. Tjenestebasert «krigspensjon» utredes, og kompensasjonsordningene gjennomgås med tanke på forenkling. Saksbehandlingen for veteraner sentraliseres.»

Komiteen viser videre til høringsinnspill knyttet til Prop. 1 S (2016–2017) fra Veteranforbundet SIOPS. SIOPS refererer til regjeringens handlings- og oppfølgingsplan «I tjeneste for Norge» og at det er bred politisk enighet om at veteraner skal gis anerkjennelse og ivaretas. SIOPS etterspør videre progresjon i sak om utredning av krigspensjon for veteraner fra internasjonale operasjoner, som det vises til ble igangsatt i 2014.

Komiteen vil understreke at dette er en gruppe som i dag står uten tilfredsstillende ordninger i vårt velferdssystem, og som opplever store utfordringer knyttet til rett oppfølging fra helsevesen, og spørsmål om inntektssikring ved arbeidsuførhet. Komiteen ber regjeringen følge opp arbeidet med en krigspensjon for dagens og morgendagens veteraner, og at det må prioriteres slik at en tilpasset og verdig ordning for denne gruppen kommer på plass.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

3.3.10 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Det foreslås bevilget 83 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 62 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

3.3.11 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Det foreslås bevilget 1 930 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 1 660 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at avtalefesta pensjon (AFP) opphavleg var utforma som ei tidsavgrensa tilleggpensjonsordning fram til fylte 67 år, og formålet var å gi slitne arbeidstakarar med lange yrkeskarrierar høve til å gå av med alderspensjon før

dei nådde pensjonsalderen i folketrygda. Frå 1. januar 2011 blei APF-ordningane i privat sektor slått saman til ei felles ordning, og pensjonen er no utforma som eit livsvarig tilslag til alderspensjon frå folketrygda. Lågaste pensjonsalder er 62 år. Det er ein føresetnad for å ta ut nytt AFP at ein samstundes tek ut heil eller delvis alderspensjon.

Komiteen viser til at ved utgangen av 2015 fekk 48 500 pensjonistar i privat sektor AFP, 37 534 av dei var under 67 år. I 2015 auka talet på mottakarar i privat sektor med 24,6 pst.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at auken skjer på tross av at berre 29 pst. av 63-åringane i industriyrke og 18 pst. av dei innan bygg og anlegg nyttar AFP-ordninga. Veksten heng først og fremst saman med auken i talet på AFP-pensjonistar frå andre enn dei fysisk tunge yrkene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at formålet med AFP-ordningen var å gi slitne arbeidstakere med lange yrkeskarrierer høve til å gå av med alderspensjon før de nådde pensjonsalder etter folketrygden. Dette formålet må, sett i forhold til utviklingen av hvem som nå deltar i ordningen, ivaretas bedre fremover. Dette for å sikre AFP-ordningens sosiale profil.

Medlemmen i komiteen frå Venstre merkar seg at avtalefesta pensjon (AFP) blir utbetalt til ei lita gruppe, der fleirtalet jobbar fulltid samstundes som dei mottak AFP. Det er ikkje hensiktsmessig å dedisere ei betrakteleg del av statsbudsjettet til AFP og denne medlemmen viser difor til Venstres alternative statsbudsjett, kor det blir foreslått å redusere det statlege tilskotet til AFP frå 1/3 til 1/6. Dette vil føre til ei innsparring av 1,076 mrd. kroner.

3.3.12 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Det foreslås bevilget 325 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 383,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at ordningen med supplerende stønad ble behandlet av Stortinget så sent som i Innst. 15 S (2015–2016), hvor det også ble gjort følgende innstramminger:

- Unnta personer over 67 år fra ordningen med supplerende stønad dersom de er kommet til Norge ved familiegjennforening med barn/slektinger som er bosatte her
- Likestille mottakere av supplerende stønad som deler bolig med andre voksne, med ektefeller,

registrerte partnere og andre som lever i ekte-skapslignende forhold med personer over 67 år

Komiteen merker seg at utgiftsnedgangen i 2016 og 2017 skyldes innsparingseffektene som følge av innstrammingene foretatt i budsjettåret 2016. Innstrammingene har både redusert personkretsen med tilgang til ordningen (den førstnevnte endringen) og redusert gjennomsnittlig ytelsesnivå (den sistnevnte endringen).

Det er også i år sendt ut på høring forslag til endringer fra regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettbehandlingen for budsjettåret 2015 gikk imot å frata mottakere av supplerende stønad forsørger- og barnetillegg. Disse medlemmer viser videre til sine merknader og forslag i Innst. 106 L (2015–2016) til Prop. 11 L (2015–2016) der det vises til at formålet med supplerende stønad til personer med kort botid i Norge, som trådte i kraft 1. januar 2006, er å garantere en minsteinntekt til personer over 67 år, som har mindre enn 40 års botid i Norge. Begrunnelsen for ordningen var i sin tid todelt, dels å sikre den enkelte en inntekt på linje med minstenivået i folketrygden, dels å avlaste kommunenes sosialhjelpsbudsjett. Disse medlemmer konstaterte i nevnte innstilling at regjeringen for andre år på rad kuttet i stønaden til personer som hører med blant dem som har minst å leve av, og at også dette kuttet fikk tilslutning i budsjettforlik mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre for 2016. For 2015 ble forsørgings-tillegget og barnetillegget for mottakere som forsørget ektefeller under 67 år og/eller barn under 18 år, opphevet av det samme flertallet. I 2016 ble nye kutt vedtatt ved å unnta eldre personer som er kommet til Norge ved familiegjenforening med barn/slektninger som er bosatt her, fra ordningen. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2015–2016) gikk imot dette usosiale kuttet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. 106 L (2015–2016), lov om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge, hvor disse partier gikk mot at supplerende stønad skulle falle bort ved opphold i alders- og sykehjem, og dermed praktiseres slik at det ble likestilling med andre beboere når det gjelder midler til eget forbruk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti noterer at enkelte synes å tro at det å bli voldsomt mye fattigere, med minsteytelse som utgangspunkt, gir bedre integrering. Dette medlem mener kutt i supplerende stønad er smålig og først og fremst dytter ansvar over på kommuner eller pårørende og gir utrygghet og fattigdom.

3.3.13 Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås bevilget 214 885 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 202 567 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til proposisjonen for en gjennomgang av regelverk og utviklingen i antall alderspensjonister.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, har merket seg at reglene Stortinget har vedtatt for regulering av pensjoner, gjør det mulig å ta hensyn til utgiftene til pensjon på Arbeids- og sosialdepartementets budsjett i statsbudsjettet. Flertallet viser til at ved tidligere behandlinger måtte det fremmes en egen proposisjon for å flytte nødvendige midler fra «tilfeldige utgifter» hos Finansdepartementet til relevante poster i budsjettet for Arbeids- og sosialdepartementet. Det var med opplegget fra regjeringen unødvendig med en egen sak om flytting av midler, og det ble lagt opp til at relevant informasjon skulle formidles i Prop. 1 S 2016–2017).

Samtidig har flertallet merket seg at regjeringen, som en følge av Innst. 342 S (2015–2016) vedtak 805, har valgt å fremme en egen melding til Stortinget i Meld. St. 7 (2016–2017) med utfyllende informasjon om årets regulering av pensjoner og pensjonisters inntektsforhold. Meldingen inneholder relevant informasjon om reguleringen, detaljer om ytelsene, skatteregler for pensjonister og protokoller fra drøftingsmøtene, og flertallet mener dette er et godt grunnlag for Stortinget å drøfte pensjonisters inntektsforhold på en opplyst måte og i sammenheng med statsbudsjettet. Flertallet understreker at ny budsjettpraksis ikke endrer selve reguleringen av trygdeoppgjøret.

Komiteen medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen fra og med budsjettåret 2016 har lagt opp til en ny praksis, der anslått effekt av kommende års regulering av folketrygdens grunnbeløp budsjetteres på de relevante kapitlene på Arbeids- og sosialdepartementets budsjett, i stedet for på kap. 2309 Tilfeldige utgifter under Finansdepartementet. Regjeringen la samtidig opp til at Stortinget ikke lenger skulle få seg forelagt resultatet

av de årlige trygdeoppgjørene. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Representantforslag 96 S (2015–2016) om å sikre full behandling av trygdeoppgjøret i Stortinget slik sakens viktighet og tradisjonen tilsier, jf. Innst. 342 S (2015–2016) og Stortingets behandling av saken 7. juni 2016.

Disse medlemmer viser til at mindretallsforslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om at regjeringen måtte gjeninnføre praksisen med at trygdeoppgjørene legges frem som egen sak for Stortinget fra og med trygdeoppgjøret for 2017, ikke fikk tilslutning, og at regjeringen og flertallspartiene i Stortinget i stedet valgte å presentere trygdeoppgjøret som en melding til Stortinget. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Meld. St. 7 (2016–2017) Regulering av pensjoner i 2016 og pensjonisters inntektsforhold, datert 28. oktober 2016, som Stortinget har til behandling parallelt med budsjettet for 2017.

Disse medlemmer viser til Representantforslag 96 S (2015–2016), Innst. 342 S (2015–2016) Representantforslag fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø om å sikre full behandling av trygdeoppgjøret i Stortinget slik sakens viktighet og tradisjonen tilsier, og til Fremskrittspartiets forsøk på dobbeltkommunisering i forbindelse med trygdeoppgjøret for 2016. Disse medlemmer viser til tidligere statsråd Robert Erikssons (Fremskrittspartiet) forsikringer om at trygdeoppgjørene fortsatt skulle behandles på vanlig måte i Stortinget, og konstaterer at dette løftet er brutt. Nevnte stortingsmelding kommer til behandling i Stortinget et halvt år etter at trygdeoppgjøret for 2016 er avsluttet. Det åpner derfor ikke for at Stortinget skal ha innflytelse på oppgjøret.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag

«Stortinget ber regjeringen om å gå tilbake til tidligere praksis, der budsjettkonsekvensene av kommende trygdeoppgjør føres på kap. 2370 på Finansdepartementets budsjett, slik at trygdeoppgjørene må til Stortinget på vanlig måte.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, understreker viktigheten av at alle sikres tilstrekkelig informasjon om ytelse og utbetalinger. Flertallet mener Nav må sikre at denne informasjonen er tilgjengelig også for de som ikke kan benytte seg av digitale verktøy.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at mange eldre ønsker å ha tilgjengelig informasjon om sin personlige økonomi, og at Navs definering av utbetalingsinformasjon gjør

at mange eldre nå ikke lenger får skriftlig informasjon om pensjons- og trygdeutbetalinger. Disse medlemmer mener det er urimelig å kreve at mennesker som nærmer seg både 90 og 100 år skal måtte lære seg digitale løsninger.

Disse medlemmer viser til informasjon om at Nav har gitt beskjed om at alderspensjonister må skaffe seg digitalt utstyr for å kunne gå inn på «Dine utbetalinger», istedenfor å få brev som før. Det er, etter disse medlemmers syn, ikke slik våre eldre bør bli møtt av Nav.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de av landets pensjonister og uføre som ønsker det, kan få sine meldinger om pensjons- og trygdeutbetalinger på papir som tidligere, og at det gis mulighet til å reservere seg mot elektronisk utsendelse.»

Disse medlemmer viser til skriftlig spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti til statsråden om rett til skriftlig informasjon i forbindelse med utbetalinger av pensjons- og trygdeytelser. Statsråden uttalte i sitt svar:

«De som har reservert seg mot digital post, vil fortsatt motta slike viktige meldinger fra Arbeids- og velferdsetaten på papir. Arbeids- og velferdsdirektøren har vurdert det slik at utbetalingsinformasjon ikke er en «viktig melding» som krever at brukeren har rett til å reservere seg mot digital post. (...) Jeg er blitt forsikret om at de som ikke har PC, elektronisk identifikasjon eller kompetanse til selv å logge seg inn på Ditt NAV, kan henvende seg til NAV kontaktsenter og få utbetalings-opplysningene lest opp. Der som bruker har behov for det, kan det da også avtales at utbetalingsopplysningene sendes i posten.»

Disse medlemmer er av den oppfatning at dette ikke er tilstrekkelig forsikring. Det vil føre til uavklart praksis, og mange vil miste oversikten over sine utbetalinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Dokument 15:335 (2016–2017) med spørsmål fra Arbeiderpartiet om hvordan statsråden vil sikre at pensjonister og uføretrygdete etter dette skal få informasjon om innholdet i utbetalingene fra Nav. Det vises videre til oppslag i media 6. desember 2016 der statsråden sier at de som ikke klarer å komme inn på nav.no for å få oversikt over pensjonsutbetalingen sin, fortsatt kan få den i posten.

POST 73 SÆRTILLEGG, PENSJONSTILLEGG MV.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene, hvor det ble enighet om å øke pensjonen for

enslige alderspensjonister med minstepensjon med 4 000 kroner. Økningen vil tre i kraft fra 1. september 2017, og har et beregnet proveny på 76 mill. kroner og en helårseffekt på 238 mill. kroner. Flertallet merker seg at gruppen enslige minstepensjonister er blant de svakere stilte i samfunnet. Mange har store problemer med å få endene til å møtes, og det er derfor på sin plass at de får en mer verdig alderdom.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at disse partier støtter forslaget om å øke pensjonen til enslige minstepensjonister med 4 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative statsbudsjett, der kap. 2670 ble økt med 76 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til sine merknader i Innst. 15 S (2015–2016):

«Disse medlemmer viser til forslaget i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2016 om å bevilge 223 mill. kroner til å øke pensjonen til enslige minstepensjonister med 4 000 kroner pr. år, som er endret fra helårsvirkning 2016 til samme virkningstidspunkt som foreslått i budsjettforliket mellom regjerings- og samarbeidspartiene fra 1. september 2016 og dermed er redusert til 110 mill. kroner i budsjettet for 2016. Disse medlemmer viser til at denne summen dekker samme økning til alle reelle minstepensjonister, uavhengig av ytelse, ikke bare alderspensjonister, slik regjerings- og samarbeidspartiene foreslår.»

Disse medlemmer viser til at det for andre år på rad blir gitt en økning til enslige minstepensjonister med alderspensjon i tillegg til trygdeoppgjøret, og at dette skjer på initiativ fra andre partier enn de to regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser samtidig til at dette, sammen med redusert avkorting for gifte og samboende pensjonister, uansett inntekt, gjør at mange pensjonister har fått en ekstra økning i sine inntekter, men at enslige med alderspensjon like over minstepensjon og høyere, ikke har fått noe ekstra. Det samme gjelder andre enslige stønadsmottakere enn alderspensjonister som også har reelle minsteystelser. Disse medlemmer ber regjeringen legge frem en oversikt over fordelingsvirkningene av denne forskjellsbehandlingen.

Medlemmen i komiteen fra Venstre viser til sitt alternative statsbudsjett, der avkorting av pensjon ble auka til 12,5 pst. Dette vil føre til ei innsparing på 1,36 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det gis rom for omprio-

riteringer som sikrer bedre vilkår for de med lavest pensjon.

3.3.14 Kap. 2680 Etterlatte

Det foreslås bevilget 2 094,230 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 2 155,4 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringa sitt framlegg til løyving under dette kapitlet og sluttar seg til framlegget.

3.3.15 Kap. 2686 Stønad ved gravferd

Det foreslås bevilget 181,4 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 180 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen merker seg at stønad ved gravferd gis både ved behovsprøving, ved båretransport og for dødfødte barn. For 2017 videreføres satsene fra 2016.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet viser til at regjeringa i budsjett for 2017 held fram med sin praksis med skjulte kutt gjennom å late vere å prisjustere stønadane i folketrygda. Desse medlemmene er kritiske til regjeringa og stortingsfleirtalet sin konsekvente politikk med å kutte i stønadane til dei som har minst, for å finansiere store skattecutt til dei som har mest. Desse medlemmene viser til Arbeidarpartiet sitt alternative statsbudsjett, der 146 mill. kroner er lagt inn for å sikre prisjustering av stønadane i folketrygda.

Komiteens medlem fra Senterpartiet merker seg at regjeringen foreslår en nominell videreføring av tilskuddssatsene for en rekke stønader i folketrygden. Dette gjelder blant annet grunn- og hjelpestønad, diverse hjelpemidler, tilretteleggings-tilskudd, stønad til barnetilsyn og gravferdsstønad. Samlet utgjør dette en innsparing på Arbeids- og sosialdepartementets budsjett på om lag 146 mill. kroner. Dette medlem mener regjeringen med dette grepet i praksis tar fra de som har minst, og svekker en rekke ordninger som gjør hverdagen enklere og tryggere for dem som trenger slike tiltak.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det er bevilget 146 mill. kroner til prisjustering av stønader i folketrygden.

3.4 Resultatområde 4 Arbeidsmiljø og sikkerhet

3.4.1 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget 626,853 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 579,608 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 42,915 mill. kroner under kap. 3640 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 42,338 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at Arbeidstilsynet har økt innsatsen mot useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet de siste årene, som enkeltstående etat og i samarbeid med andre. I 2016 er innsatsen særlig rettet inn mot næringene renhold, bygg og anlegg, overnatting og servering og transport. Komiteen merker seg spesielt at etatene har større tyngde og slagkraft når virkemiddelapparatet benyttes i fellesskap, og at uanmeldte tilsyn der Arbeidstilsynet går sammen med politiet, Skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, er et viktig virkemiddel i kampen mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteen viser til Arbeidstilsynets strategiplan 2017–2019, hvor tilsynet skriver at kriminalitet i arbeidslivet er økende og krever tett og effektivt samarbeid mellom myndighetene. Komiteen mener en målrettet innsats mot dem som gjør forretning ut av arbeidslivskriminalitet, er en riktig prioritering, og mener det er rett fokus å løfte innsatsen på dette området særskilt. Komiteen mener videre det må legges til rette for at Arbeidstilsynet har midler og kapasitet til kartlegging av kriminelle nettverk, til å øke kontrollomfanget og følge pengestrømmer over landegrenser. Komiteen viser til at arbeidslivskriminalitet sprer seg over et bredt spekter av utfordringer, både av juridisk og etisk karakter, fra overskridelser av arbeidstidsbestemmelser, uholdbare bo- og leveforhold for arbeidstakere til svart arbeid og menneskehandel. Komiteen ser videre at dette gjerne er aktører som er organisert i nettverk utover landegrensene, og at arbeidet med å avdekke arbeidslivskriminalitet derfor er komplekst og ressurskrevende. Kriminelle selskaper med en komplisert oppbygging som strekker seg over landegrenser, fordrer sterke tiltak fra Arbeidstilsynet og samarbeidende etater. Komiteen vil fremheve at, i tillegg til økte bevilgninger, er samlokaliserte enheter mot arbeidslivskriminalitet avgjørende viktig i arbeidet med å avdekke og motvirke useriøsitet, arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i norsk arbeidsliv.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet viser til sitt alternative statsbudsjett, med kraftfull satsing mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Disse medlemene anerkjenner Arbeidstilsynet si avgjerande rolle for å sikre seriøsitet og tryggleik i arbeidslivet. Dette har mykje å seie både for den einskilde arbeidstakar, for kvaliteten på arbeidet som blir utført, og for sentrale mekanismar i den norske modellen. Arbeidslivskriminalitet og lønsdumping svekkjer produktiviteten i næringer som er heilt sentrale for å løyse oppgåvene vi har

framfor oss, og det gjer rekruttering til viktige yrke vanskeleg.

Desse medlemene vil styrkje Arbeidstilsynet sitt driftsbudsjett for å gjennomføre fleire tilsyn, både varsla og ikkje varsla. Desse medlemene viser til sitt alternative statsbudsjett, der løyvingane til Arbeidstilsynet blei auka med 25 mill. kroner i 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen budsjetterer med store innsparinger som følge av den såkalte avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen. Disse medlemmer mener at disse forutsetningene på nåværende tidspunkt må være beheftet med relativt stor usikkerhet, og ønsker en tilbakemelding på hvordan disse innsparingene slår ut.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Arbeidstilsynet, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 640 post 1 Driftsutgifter.»

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at vald og trugsmål i arbeidslivet er ei stor utfordring, der det er behov for tydelege krav til arbeidsgivarar for å leggje til rette for eit tryggare arbeidsmiljø.

Desse medlemene viser til Riksrevisjonen sin rapport, Dokument 3:15 (2015–2016), som fortel at stadig grovare arbeidslivskriminalitet er eit aukande problem i norsk arbeidsliv. Riksrevisjonen peikar i rapporten på fleire urovekkjande utfordringar med måten Arbeidstilsynet følgjer opp Stortinget sine vedtak og føresetnadar om å sikre eit seriøst, godt og anstendig arbeidsliv. Mellom anna blir det slått fast at Arbeidstilsynet i liten grad nyttar reaksjonar som verkar avskrekkande, tilsyn mot sosial dumping blir ofte gjennomførte som enkle formalkontrollar, Arbeidstilsynet har store utfordringar med kompetanse, og det operative samarbeidet på tvers av etatane er krevjande. Desse medlemene er uroa over at regjeringa ikkje ser ut til å ta denne kritikken på alvor, og vil på det sterkaste oppmode regjeringa til å følgje opp tilrådingane frå Riksrevisjonen.

Desse medlemene viser til at Riksrevisjonen peiker på at Arbeidstilsynet har store utfordringar med kompetanse i å føre tilsyn mot sosial dumping. To tredjedelar av tilsynet sine inspektørar oppgjev at dei har behov for meir kompetanse i korleis

avdekkje fiktiv dokumentasjon og fiktive enkeltpersonforetak. 40 pst. av Arbeidstilsynet sine inspektører som har erfaring med tilsyn mot sosial dumping, har berre gjennomført fem eller færre slike tilsyn dei siste tolv månadane.

Desse medlemene fremmer på denne bakgrunn fylgjande framlegg:

«Stortinget ber regjeringa leggja fram tiltak for å auke kompetansen i Arbeidstilsynet på tilsyn med og på å avdekkja sosial dumping».

«Stortinget ber regjeringa legge fram forslag til lovendringer som begrenser adgangen til innleie av arbeidskraft, utover hovedregelen i arbeidsmiljøloven § 14-12 første ledd, til å gjelde bedrifter som er omfattet av en landsdekkende tariffavtale.»

Fleiralet i komiteen, medlemene frå Høgre, Framstegspartiet og Venstre, merkar seg den positive effekten etableringa av tverrfaglege einingar for å kjempe mot arbeidslivskriminalitet har hatt på norsk arbeidsliv. Tiltaket med felles senter i fleire av dei største byane i landet har gjort myndighetene betre i stand til å kjempe mot svart arbeid. Dette har også ført til auka skatteinntekter og ein arbeidsmarknad kor det i større grad løner seg å velje seriøst.

Fleirtalet viser til det fylgjande forslag som blei fremma i forbindelse med behandlinga av finansinnstillinga:

«Stortinget ber regjeringa legge fram en plan for korleis man kan utbygge ordninga med tverrfaglege einingar kor Skatteetaten, Nav, Arbeidstilsynet og politiet arbeider samen mot arbeidslivskriminalitet.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett og en kraftfull satsing på en tiltakspakke mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Senterpartiet viderefører en tydelig satsing i arbeidet med å avgrense og motvirke omfanget av useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, og prioriterer derfor midler til en tiltakspakke på til sammen 155 mill. kroner. Tiltakspakken innebærer bevilgninger til Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten ved Nav Kontroll, Skatteetaten, Politiet, UDI og Petroleumstilsynet, fordi etatene har større tyngde og slagkraft når virkemiddelapparatet benyttes i fellesskap. Kriminalitet i arbeidslivet er økende og krever tett og effektivt samarbeid mellom myndighetene.

Det er etter dette medlems syn nødvendig med langt sterkere tiltak i arbeidet mot useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, som undergraver og utkonkurrerer det seriøse arbeidslivet. Dette medlem viser i den forbindelse til Riksre-

visjonens undersøkelse av henholdsvis 3:11 om beskatning av utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge, 3:14 om myndighetenes arbeid mot sosial dumping ved offentlige anskaffelser og 3:15 om myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet (alle 2015–2016), som beskriver den uoversiktlige og alvorlige situasjon vi står overfor i det norske arbeidsliv.

I innstillingene fra kontroll- og konstitusjonskomiteen til følgende saker: Innst. 54 S, 104 S og 105 S (alle 2016–2017), har dette medlem omfattende merknader og særmerknader som viser behovet for tiltak for å begrense problemene med EØS-avtalens prinsipp om friest mulig arbeidsinnvandring til Norge.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at norsk arbeidsliv preges i all hovedsak av ryddige og ordentlige forhold, men det er allikevel enkelte bransjer som har særlige utfordringer og preges av arbeidslivskriminalitet og uakseptable lønns- og arbeidsvilkår. I tillegg rapporteres det om stadig grovere arbeidsrelatert kriminalitet. Flertallet viser til budsjettenigheten mellom samarbeidspartiene og regjeringspartiene. I dette forliket styrkes Arbeidstilsynet nok en gang, med enda flere samlokaliserte senter mot arbeidslivskriminalitet. Flertallet mener arbeidslivskriminalitet er uakseptabelt, både for arbeidstakerne som rammes, og for konkurrerende bedrifter som følger loven. Flertallet er opptatt av at bedrifter i Norge skal ha like konkurransevilkår. I dag er det fem slike samlokaliserte sentre, i Bergen, Oslo, Stavanger, Kristiansand og Trondheim. De to siste ble åpnet i 2016, som en følge av budsjettenighet mellom regjeringspartiene og samarbeidspartiene.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet viser til at Arbeidstilsynet, skatteetaten, politiet, Nav og Kemneren er samlokaliserte i tverrfaglege senter fleire stader i Noreg. Dette gjer at det kan arbeidast meir effektivt med aktuelle saker, samtidig som responstida for tverrfaglege tilsyn vil bli langt kortare. Desse medlemene viser til sitt alternative statsbudsjett, der det er løyvd til saman 12 mill. kroner til oppretting av eit nytt tverrfagleg senter.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at grov arbeidslivskriminalitet, ukontrollert arbeidsinnvandring og sosial dumping er alvorlige problemer for trygge og fornuftige arbeidsvilkår i Norge. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der

det foreslås en satsing på 60 mill. kroner til Arbeidstilsynet og til nye sentre mot arbeidslivskriminalitet. Dette medlem vil sterkt advare mot å kutte i Arbeidstilsynet, slik regjeringen har valgt å gjøre.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, REGIONALE VERNEOMBUD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.2 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet

Det foreslås bevilget 290,930 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 252,758 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Likeledes foreslås det 88,110 mill. kroner under kap. 3642 for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 58,480 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen mener petroleumssektorens viktighet for Norge har kommet tydelig frem i forbindelse med oljeprisfallet. Næringen er en viktig arbeidsgiver, og det er fremdeles mange nordmenn som er syselsatt i næringen. Komiteen viser til at Petroleumstilsynet skal legge premisser for, og følge opp, at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet. Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg, herunder også gasskraftverk.

Komiteen viser til at det de siste ti årene har vært tre dødsfall i petroleumsvirksomheten, hvorav ett inntraff i 2015. Tall fra Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet viser en negativ utvikling blant annet for alvorlige personskader. Komiteen mener det understreker hvor viktig sikkerhetsarbeidet på sokkelen er, samt viktigheten av en sterk og synlig tilsynsmyndighet som kan ivareta et høyt sikkerhetsnivå på norsk sokkel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at det har vært flere alvorlige hendelser på norsk sokkel det siste året. Petroleumstilsynet har også stilt spørsmål om sikkerheten står ved et veiskille, og det er uenighet mellom partene om kostnadskuttene medfører press på sikkerheten. Flertallet er derfor svært fornøyd med at statsråden har varslet en egen stortingsmelding med full gjennomgang av HMS-tilstanden i olje- og gassnæringen. I tillegg til en felles beskrivelse av HMS-situasjonen, vil tema som partssamarbeid, medvirkning

og ansvarliggjøring av næringen være tema i meldingen. Flertallet har merket seg at dette vil bli den første meldingen om sikkerheten på norsk sokkel siden 2011.

Medlemene i komiteen fra Arbeiderpartiet viser til at aktiviteten på norsk sokkel er svekka, og er uroa for at kutt i sektoren kan gå ut over arbeidsmiljø og tryggleik. Disse medlemene viser til sitt alternative statsbudsjett, der Petroleumstilsynet sitt driftsbudsjett vert styrka med 10 mill. kroner i 2017, for å auke innsatsen for tryggleiken i sektoren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen budsjetterer med store innsparinger som følge av den såkalte avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen. Disse medlemmer mener at disse forutsetningene på nåværende tidspunkt må være beheftet med relativt stor usikkerhet, og ønsker en tilbakemelding på hvordan disse innsparingene slår ut.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Petroleumstilsynet, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 642 post 1 Driftsutgifter.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett og en kraftig tiltakspakke mot useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Denne tiltakspakken innebærer bevilgninger til Arbeidstilsynet og Arbeids- og velferdsetaten ved Nav Kontroll. Dette medlem ser behovet for at også Petroleumstilsynet går inn i en slik tiltakspakke. Det bevilges derfor 5 mill. kroner til Petroleumstilsynet i Senterpartiets alternative budsjett, til et tverretattlig samarbeid hvor også Skatteetaten, politiet og UDI inngår. Det er etter Senterpartiets syn nødvendig med langt sterkere tiltak i arbeidet med å avdekke grove lovbrudd i arbeidsmarkedet, som bidrar til å undergrave og utkonkurrere det seriøse arbeidslivet. Problemet er økende og krever tett og effektivt samarbeid mellom myndighetene.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsre-

formen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.3 *Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)*

Det foreslås bevilget 119,8 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 117,090 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet for arbeidsmiljø og helse. Komiteen viser samtidig til det økte behovet for kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse og vektlegger at forskning og kunnskapsoppbygging på disse feltene også krever internasjonalt samarbeid.

Komiteen har merket seg at STAMI i 2015 publiserte 69 vitenskapelige artikler i fagfellebedømte tidsskrifter, noe som er en økning på 13 pst. siden 2014. I tillegg hadde man i 2015 64 løpende forskningsprosjekter av både kortvarig og langvarig karakter.

Komiteen understreker viktigheten av at STAMI bistår med fagkunnskap til Arbeids- og sosialdepartementet, Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet, bedriftshelsetjenester og partene i arbeidslivet med faktagrunnlag for politiske beslutninger.

POST 50 STATSTILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.4 *Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen*

Det foreslås bevilget 3,450 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 3,4 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3.4.5 *Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.*

Det foreslås bevilget 24,492 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 23,332 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.4.6 *Kap. 649 Treparts bransjeprogrammer*

Det foreslås bevilget 2,8 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 2,754 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen er av den oppfatning at partene i arbeidslivet har en sterk felles interesse i å opprettholde et seriøst og ryddig arbeidsliv. Partene i arbeidslivet spiller en avgjørende rolle for å bekjempe uverdige lønns- og arbeidsforhold og svart arbeid i samarbeid med myndighetene. Spesielt utsatte bransjer er bygg og anlegg, renhold, hotell og restaurant, fiskeforedling og vei- og transportbransjen.

Komiteen mener at de etablerte bransjeprogrammene kan bidra til å motvirke en uheldig utvikling i de berørte bransjene.

Komiteen registrerer at bransjer og yrkesgrupper med lav organisasjonsgrad er særlig utsatt for sosial dumping.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker å styrke innsatsen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Derfor er det ønskelig å styrke satsingen på treparts bransjeprogram. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER – TREPARTS BRANSJEPROGRAMMER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.5 Kapitler under andre departement

3.5.1 Kap. 872 Nedsatt funksjonsevne

Det foreslås bevilget 246,311 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 239,673 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener regjeringen må ha en klarere plan med sterkere tiltak for å gi flere mennesker med funksjonshemninger mulighet til å delta i arbeidslivet. I følge SSBs rapport Funksjonshemma på arbeidsmarknaden i 2016 har 18 pst. av befolkningen i alderen 15–66 år en funksjonshemming. Av disse er 44 pst. i arbeid, om lag samme nivå som de tre foregående år. Til sammenlikning var det i befolkningen totalt 73 pst. i arbeid i 2. kvartal 2016. Dette viser, etter disse medlemmer sin mening, at resultatene på dette feltet er for svake.

Disse medlemmer vil rette oppmerksomhet mot at spesielt unge mennesker med funksjonshemninger har store utfordringer med å komme inn i arbeidslivet, og at utviklingen de siste årene har gått i feil retning. Dette kommer frem i samme rapport fra SSB:

«For funksjonshemma i alderen 15–24 år gjekk prosent-delen sysselsette markant ned frå 2013 til 2016.»

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre tiltak for å gi mennesker med funksjonshemninger økte muligheter på arbeidsmarkedet, med spesiell oppmerksomhet overfor unge med funksjonshemninger.»

POST 70 FUNKSJONSHEMMEDE SINE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at Barne- og likestillingsdepartementet foreslår å slå sammen ordningene Ferie- og velferdstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne og Sommerleir for barn og unge med nedsatt funksjonsevne med særskilt store hjelpebehov til

en ordning, Fritidstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette foreslås fordi dagens to ordninger i stor grad er overlappende. Det blir en forenkling, ressursbesparende og mer oversiktlig og forståelig for søkerne å ha et regelverk og en søknadsprosess å forholde seg til.

Driftsmiddeltilskuddet på 8,9 mill. kroner over post 72 til stiftelsen Klar Tale og stiftelsen SOR, foreslås flyttet til post 70 og innlemmes i tilskuddsordningen Funksjonshemmede sine organisasjoner.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittel og slutter seg til forslaget.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,8 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

3.5.2 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn

Det foreslås bevilget 80 mill. kroner for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017), mot 85 mill. kroner i saldert budsjett for 2016.

Komiteen visert til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

4. Forslag fra mindretall Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innenfor den vedtatte rammen finne dekning for å videreføre støtten til Magasinet Velferd.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan dagpengereguleringen kan praktiseres mer fleksibelt, slik at unge under 30 år som mottar dagpenger, i større grad gis anledning til å ta utdanning som gir arbeidsrelevant kompetanse.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen stanse forsøket med varig tilrettelagt arbeid (VTA) i kommunal regi.

Forslag 4

III Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan:

2. omdisponere inntil 11 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid (VTA) til opprettelse av flere VTA-plasser.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering for å gi fullt innsyn i hvordan bilstønadskuttene påvirker livene til de som nå har mistet et verdifullt hjelpemiddel.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen om å gå tilbake til tidligere praksis, der budsjettkonsekvensene av kommende trygdeoppgjør føres på kap. 2370 på Finansdepartementets budsjett, slik at trygdeoppgjørene må til Stortinget på vanlig måte.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sørge for at de av landets pensjonister og uføre som ønsker det, kan få sine meldinger om pensjons- og trygdeutbetalinger på papir som tidligere, og at det gis mulighet til å reservere seg mot elektronisk utsendelse.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringa leggja fram tiltak for å auke kompetansen i Arbeidstilsynet på tilsyn med og på å avdekkja sosial dumping.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som begrenser adgangen til innleie av arbeidskraft, utover hovedregelen i arbeidsmiljøloven § 14-12 første ledd, til å gjelde bedrifter som er omfattet av en landsdekkende tariffavtale.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen gjennomføre tiltak for å gi mennesker med funksjonshemninger økte muligheter på arbeidsmarkedet, med spesiell oppmerksomhet overfor unge med funksjonshemninger.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 11*

Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Arbeids- og velferdsetaten, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 605 post 1 Driftsutgifter.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen følge opp henstillingen fra et enstemmig storting og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en gjennomgang av utilsiktede virkninger av uførereformen, basert på lignings-tall for 2015, herunder å finne en langsiktig løsning for dem som opplever å få redusert nettoinntekt fra 1. januar 2015.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Arbeidstilsynet, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 640 post 1 Driftsutgifter.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen på egnet måte melde tilbake hvilke konkrete innsparinger og administrative endringer som blir gjennomført i Petroleumstilsynet, som følge av de innsparingsforutsetningene regjeringen legger opp til under kap. 642 post 1 Driftsutgifter.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 15*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre bilstønadsordningen slik at de menneskene som ikke lenger får nødvendig hjelp til å komme seg på butikken, til legen og rundt i samfunnet, på ny kan få støtte.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I og III punkt 2 og 3 fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Øvrige deler av tilrådingen (II, III punkt 1, 4–6 og IV–VIII) fremmes av en samlet komité.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 7

(Arbeid og sosial)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og sosialdepartementet		
	1	Driftsutgifter	226 863 000	
		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
601				
	21	Spesielle driftsutgifter	57 395 000	
	50	Norges forskningsråd	159 440 000	
	70	Tilskudd	36 120 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	15 860 000	
		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
604				
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, <i>kan nyttes under post 45</i>	49 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, <i>kan nyttes under post 21</i>	391 000 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	11 435 967 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 906 000	
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	48 704 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	267 780 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	69 841 000	
611		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	20 200 000	
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	5 418 168 000	
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	134 000 000	
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	289 200 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter	34 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	96 000 000	
616		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	194 000 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	77 550 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	155 760 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	93 190 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 990 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 720 609 000	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 326 990 000	
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	64 460 000	
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	58 590 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	615 260 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	11 369 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 750 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	260 369 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	28 207 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	119 449 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 450 000	
648		Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	18 939 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 496 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000	
649		Treparts bransjeprogrammer		
	21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 792 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	86 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	215 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	83 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 930 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	325 000 000	
872		Nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	14 423 000	
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	197 834 000	
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet, kan overføres, <i>kan nyttes under post 21</i>	27 534 000	
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	6 478 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-649 569 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	461 105 000	
	3	Avskrivninger	125 374 000	
	4	Renter av statens kapital	2 884 000	
	5	Til investeringsformål	38 070 000	-22 136 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	53 012 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	16 300 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	975 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 510 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	295 000 000	
	73	Utdanningsstønad	42 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	200 000	
	76	Bidragforskott	715 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	36 630 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 400 000 000	
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	750 000 000	
	73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	323 656 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 040 000 000	
2651		Arbeidsavklaringspenger		
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	34 510 000 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	295 000 000	
	72	Legeerklæringer	415 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	83 812 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000	
2661		Grunn- og hjelpetønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 867 000 000	
	71	Hjelpetønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 632 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	133 000 000	
	74	Tilskudd til biler	709 500 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 918 700 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	271 200 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 305 000 000	
	78	Høreapparater	700 000 000	
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	47 740 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	71 690 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	136 720 000 000	
	72	Inntektspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000	
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 940 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 140 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	860 000 000	
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	88 000 000	
	74	Utdanningsstønad	400 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	5 830 000	
2686		Stønad ved gravferd		
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	181 400 000	
		Totale utgifter		440 585 035 000

Inntekter

3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	24 170 000	
	4	Tolketjenester	2 510 000	
	5	Oppdragsinntekter mv.	57 150 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	25 150 000	
		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
3614	1	Gebyrinntekter, lån	28 000 000	
3615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter	130 000 000	
3616		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	101 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200 000	
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	22 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	200 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 630 000	
	5	Tvangsmulkt	2 400 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	21 500 000	
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	12 385 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	7 130 000	
	3	Gebyr tilsyn	80 980 000	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	38 070 000	
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80	Renter	1 075 000 000	
5701		Diverse inntekter		
	71	Refusjon ved yrkesskade	937 440 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	250 000 000	
	80	Renter	1 700 000	
	86	Innkrevning feilutbetalinger	718 000 000	
	87	Diverse inntekter	35 800 000	
	88	Hjelpemiddelsentraler m.m.	65 000 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	70	Dividende	220 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	30 000 000	
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	200 000	
		Totale inntekter		3 892 615 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4, 5
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 1, 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8
kap. 642 post 1	kap. 3642 postene 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan:

1. omdisponere inntil 100 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
2. omdisponere inntil 11 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid i forbindelse med forsøket med VTA i kommunal regi.
3. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
4. omdisponere et maksimalt beløp fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 79.
5. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap.

605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.

6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 20 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 916,4 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	701,6 mill. kroner

VI

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån til arbeidsmarkedstiltak for personer med nedsatt arbeidsevne der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2017 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av Nav-kontorer.

VIII

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2017 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstrautgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	8 040
1b. Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	12 276
1c. eller til	16 104
1d. eller til	23 724
1e. eller til	32 148
1f. eller til	40 152

	kroner
2a-1. Hjelpestønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{2 3}	13 404
2a-2. Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴ Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt	14 412
2b. tilsyn og pleie ⁴	28 824
2c. eller til	57 648
2d. eller til	86 472
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	22 723
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) ⁵ for første barn	46 656
for to barn	60 888
for tre og flere barn	68 988

1 Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

2 Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

3 Fra 1. januar 1997 skiller det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

4 Gjelder også ved uforhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

5 Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) gjelder fra 1.1.2016 stønad til barnetilsyn for enslige forsorgere og etterlatte som er i arbeid. Stønaden dekker 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 9. desember 2016

Arve Kambe

leder og ordf. for kap. 611, 634, 2470, 3634
og 5470

Dag Terje Andersen

ordf. for kap. 600 og 649

Kirsti Bergstø

ordf. for kap. 646 og 648

Tove-Lise Torve

ordf. for kap. 621, 2542, 2680 og 5704

Lise Christoffersen

ordf. for kap. 604, 605, 614, 2670, 3605, 3614
og 5607

Ingebjørg Amanda Godskesen

ordf. for kap. 635, 667, 2651 og 3635

Stefan Heggelund

ordf. for kap. 606, 642, 643 og 3642

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 640, 660, 664, 2540 og 3640

Bente Stein Mathisen

ordf. for kap. 612, 872, 2661 og 5701

Sveinung Rotevatn

ordf. for kap. 615, 616, 666, 3615 og 3616

Bengt Morten Wenstøb

ordf. for kap. 601, 613 og 2620

Erlend Wiborg

ordf. for kap. 2650, 2655 og 2686

Rigmor Aasrud

ordf. for kap. 2541 og 5705